

IZ VSEBINE

Kritična analiza dela — str. 1, Iz
Ekonomskih enot — str. 2, Delo
organov upravljanja — str. 3,
Problematika HTV — str. 5, Od-
govornost za varnost — str. 6, K
problematici nezgod — str. 8,
Občni zbor gasilcev — str. 9,
Onesnaženje ozračja — str. 10,
Izobraževanje — str. 11, Sklep o
dopustih — str. 12, Smučanje —
str. 14.

Štórski ŽELEZAR

ŠT. 2. — LETO VI. — 25. II. 1966

ŠTORSKI ŽELEZAR, Glasilo de-
lovnega kolektiva Železarne Štore
— Izhaja vsak mesec — Odgovor-
ni urednik Stane Ocvirk — Ured-
niški odbor: Janez Barborič, Du-
šan Burnik, Friderik Jernejšek,
Anton Mackošek, Rajko Markovič,
Stane Ocvirk, Stane Sotler, Niko
Zakonjšek in Ivan Žmahar —
Tiska GP »Celjski tisk« Celje.

Kritična analiza dela

V nedeljo, dne 13. februarja je bila v veliki dvorani kultur-
nega doma delovna konferenca komunistov štorske železarne.
Na njej so razpravljali o aktualnih problemih, ki so jih nakazale
letne konference osnovnih organizacij in vsakdanje delo pred-
vsem v času po gospodarski reformi.

»Naša skupna naloga na današ-
nji konferenci je z ozirom na čas,
v katerem se vrši, izredno težka
in odgovorna. Iz množice proble-
mov, ki se nenehno pojavljajo
pri delu, gospodarjenju in življe-
nju zaposlenih v kolektivu, mo-
ramo izluščiti tiste, ki bodo v bo-
doče predstavljali glavno breme
in dajali ton delu organizacije
Zveze komunistov...«

Tako se pričinja uvodni refe-
rat sekretarja TK ZKS na delovni
konferenci. V referatu je nakaza-
no veliko problemov, ki se pora-
jajo v podjetju in so posebej pe-
reči po gospodarski reformi.

Obravnavana problematika je
jedro razprav na letnih konferen-

cah OO. Obširno gradivo, ki ga
zajema referat je razdeljeno v
štiri dele: pripombe in razpolože-
nje članov kolektiva po reformi,
investicijska politika in perspekti-
va sistema delitve in samouprave
in stanje ter idejni procesi v Zve-
zi komunistov in med komunisti.

Vsako izmed področij je tako
obširno in izčrpno obravnavano,
da lahko služi ne le kot uvod v
plodno diskusijo, temveč kot sa-
mostojna študija razmer in pro-
blemov ali pa kot trdna osnova
za sestavo takega programa dela,
ki zagotavlja uspešno udeležvo-
vanje komunistov na vseh tori-
šnih.

KOLEKTIV IN REFORMA

Osnovna in hitro opazna zna-
čilnost stanja in dogajanje v pod-
jetju je velika kritičnost zaposle-
nih. Razlike med pričakovanji
pred reformo in dejanskim stan-
jem po njej silijo k razmišljanju
o vzrokih in možnostih, ki jih
imamo za hitro odpravljanje ob-
stojećih pomanjkljivosti.

Delovne ljudi zanimajo sedanja
dinamična dogajanja, z zaupa-
njem jim sledijo, aktivno se
vključujejo na delovnem mestu
in si po svojih močeh prizadeva-
jo tvorno sodelovati. Zaradi tega
ne preseneča dejstvo, da čes-
krat precej kritično razpravljajo
o strokovnosti zaposlenih stro-
kovnjakov ter pravilnosti funk-
cioniranja strokovnih služb. Po-
gosta, glasno izražena razmišlja-
nja o odgovornosti posameznikov

ali služb, so očiten dokaz zani-
manja za dogajanja in pravilno
delo v podjetju. Vsekakor bo tre-
ba vskladiti hotenja in težnje
strokovnih služb, neposrednih or-
ganizatorjev proizvodnje in pro-
izvajalcev, če hočemo, da bo naše
delo tudi v bodoče tako uspešno
kot dosedaj.

V referatu je poudarjeno, da
moramo v tem obdobju posvetiti
posebno pozornost samoupravlja-
nju, organizaciji dela in dosled-
nemu izvajanju sprejetih skle-
pov. To narekuje med drugim tu-
di potreba po odkrivanju in iz-
koriščanju obstoječih notranjih
rezerv, višanju produktivnosti
dela in ekonomičnejšem poslova-
nju.

Obravnava individualne in ko-
lektivne odgovornosti zadeva

vprašanje, pravilne, pravočasne
in učinkovite intervencije posa-
meznikov, predvsem strokovnja-

goče dalj časa uporabljati. Z nu-
jnostmi pogojeno forsiranje selek-
cije strokovnih delavcev bo po-
spešilo učinkovito odpravljanje
takih anomalij. Gospodarske re-
forme ni mogoče uresničiti samo
s spremembami v proizvodnji,
ampak tudi s preobrazbo misel-
nosti članov kolektiva.

V analizi pomanjkljivosti, ki so
bile čestokrat predmet kritizira-
nja, je sekretar poudaril pred-
vsem delo strokovnih služb. Ob-
jektivno kritiko opravičuje veli-
ko in opravičeno pričakovanje
kolektiva, da bodo strokovnjaki
proizvodne probleme reševali ne
pa s svojo pasivnostjo povzroča-
li. Navedel je še nujnost obrav-
navanja in reševanja vprašanj,
ki so v zvezi z delovno zaščito
in hitrejšim spreminjanjem orga-
nizacije ter delitve dela. V bodo-
če bo delavski svet podjetja mor-
al posvetiti več pozornosti tudi
osamosvajanju delovnih enot.

Prvi del referata je zaključen
z mislijo, da moramo navedena
aktualna zapažanja izoblikovati
v samoupravne odločitve, ki bo-
do temeljile na principih moralne
in materialne odgovornosti ter
resnične strokovnosti.

Perspektiva podjetja

Ena izmed značilnosti, posebno
izražena po gospodarski reformi,
je odločno poudarjanje potrebe
po prehodu od ekstenzivnega na
intenzivno gospodarjenje. Spričo
dejstva, da se naš kolektiv naha-
ja v dokaj neugodni situaciji za-
radi spremenjene investicijske
politike, ki jo take težnje pogo-
jujejo, nastaja vprašanje, kako

(Nadaljevanje na 2. strani)

kov in služb, ker je od njihove
aktivnosti odvisen delovni uspeh
in življenjski standard neposred-
nih proizvajalcev. Ponekod opa-
ženo skrivanje za kolektivno od-
govornostjo postaja preveč pro-
zorna pretveza, da bi jo bilo mo-

KRITIČNA ANALIZA DELA

(Nadaljevanje s 1. strani)
orientirati notranje delovanje z ozirom na sedanje stanje, da bomo zmogli nadaljevati začeto rekonstrukcijo.

Ena izmed velikih nalog organov delavskega samoupravljanja in vsega kolektiva je določitev jasnih smernic za bodoče delo. Te morajo biti osnovane na realnih možnostih, ker bodo temelji nadaljnjega razvoja, od katerega je odvisna, z ozirom na sredstva, ki jih bomo dajali za nadaljevanje začete investicijske izgradnje,

tudi življenjska raven zaposlenih v podjetju. Dejstvo je, da moramo snovati vse vrste planov perspektivnega razvoja, predvsem na osnovi lastnih možnosti, ker nam le ta sredstva zagotavljajo resničen vir za enakomerno in plansko izvrševanje zastavljenih nalog.

O tem vprašanju je govorilo več diskutantov, med njimi tudi predsednik IO sindikalne podružnice in bomo o tem poročali v naslednji številki.

DELOVANJE SISTEMA DELITVE IN SAMOUPRAVE

V podjetju smo velikokrat razpravljali o notranji delitvi dohodkov. Kljub temu pa obravnavan in sprejet pravilnik še ne pomeni realnega nagrajevanja po delu in vsestransko pravilne delitve sredstev med ekonomskimi enotami. Sistem notranje delitve je treba izpopolnjevati tako, da bomo lahko nagrajevali po delovnem učinku tudi strokovne in administrativne službe, ki so še vedno plačane po času brez ozira na resnično vrednost opravljenega dela.

Jasno je, da sedanji način nagrajevanja ni stimulativen. Zaradi tega tudi ovira optimalno izkoriščanje kadrov, katerih učinkovito delovanje je osnova hitrega nadaljnjega razvoja.

Po analizi začete vprašanja je v referatu ugotovljeno, da smo za izboljšanje sedanjega stanja odgovorni vsi člani kolektiva, predvsem pa za to zadolžene strokovne službe. Člani ZK morajo biti pobudniki konstruktiv-

ni obravnavanj izpopolnjevanja sistema notranje delitve dohodkov povsod, kjer se ta vprašanja načenjajo. Pri tem mora priti do polne veljave idejna in akcijska enotnost vseh članov kolektiva, predvsem pa članov ZK.

Vsa navedena vprašanja in še niz drugih zahtevajo suvereno odločanje samoupravnih organov. Njihova dosedanja uspešnost je več kot očitna. V bodoče pa bodo morali reševati verjetno še kompleksnejše naloge, ki jih nalaga gospodarska situacija in specifično stanje v našem podjetju.

V uspešnost bodočega dela nihče ne dvomi. Vseeno pa bodo morale vse družbene in politične organizacije aktivno sodelovati, da bo njihovo delo, če ne že lažje, pa vsaj omogočeno. Spomnimo se samo, da je pred nami nadaljevanje rekonstrukcije, decentralizacija samoupravljanja, dopolnjevanje samoupravnih aktov, izpopolnjevanje sistema notranje delitve osebnih dohodkov itd.

KOMUNISTI IN STVARNOST

Cetrti del referata obravnava stanje ter idejne procese v Zvezi komunistov in med komunisti. Sekretar v referatu med drugim pravi: »Postavlja se vprašanje, kako komunisti spremljamo vsakdanja dogajanja, kako reagiramo v različnih situacijah, kaj nam je jasno, česar ne razumemo, katera nova spoznanja bi bilo treba usidirati v zavest komunistov in katerih starih nazorov bi se bilo treba osvoboditi.«

Nadalje govori o enotnosti, povezanosti, odločnosti, borbenosti in pojavi nejasnosti, stagnacije ter vztrajanja na včerajšnjih miselnih pozicijah.

Zaskrbljujoče je dejstvo, da se napotki V. in VIII. kongresa uveljavljajo v vsakdanjem življenju mimo komunistov, ki čestokrat niso kos dinamičnemu razvoju. Kaže se potreba po elastičnejšem prilagajanju na vseb področjih.

Eno izmed poudarjenih mest v referatu je kritično ocenjevanje

pojava dvotirnosti med delom samoupravnih organov in osnovnih organizacij. Dolžnost vseh članov kolektiva je, da odločno nastopajo proti samovolji posameznikov in proti poizkusom, da se samoupravni organi spremenijo v orodje, skupine ali posameznikov. Zasludki takih negativnih pojavov in teženj povzročajo pasivizacijo, zaradi katere ne izvršujemo sprejetih sklepov in ne zagovarjamo skupnih stališč.

Ob koncu je poudarjeno, da ni namen referata analizirati dosežene uspehe, temveč dati le napotke za usmerjanje diskusij, ki bodo osnova za sprejetje ustreznih sklepov, katerih izvajanje bo omogočilo odpravo še obstoječih nasprotij ter nepravilnosti.

V prihodnji številki Železarja bodo objavljena jedra diskusij ter na osnovi teh oblikovani sklepi za bodoče delo.

Komisija za sklepe pri TK ZKS

Iz ekonomskih enot

Aktivnost DSE v mesecu januarju letošnjega leta je bila v glavnem usmerjena v analizo rezultatov proizvodnje za mesec december lanskega leta. Na osnovi temeljite analize so DSE sprejemali ukrepe za poslovanje v letošnjem letu. S tem v zvezi so pa tudi razpravljali o osnutku pravilnikov o izobraževanju, delovnih odnosih in o tehničnih izboljšavah in racionalizacijah.

LIVARNA SIVE LITINE

Posebno aktiven je bil DSE sive litine, saj je na svoji 7. redni seji pregledal dospela naročila za leto 1966. Po tej točki dnevnega reda je bila živahna razprava, katera je osvetlila mnoge objektivne in tudi subjektivne težave, katere tako ali drugače vplivajo na uspeh enote. Člani DSE so objektivno in samokritično ocenili lastne možnosti tako glede cene izdelkov, kvalitete, dobavnih rokov, konkurence in drugem, kar vse vpliva na zadovoljitev naročnikov, kateri stalno iščejo ugodnejše proizvajalce. Od tod tudi dejstvo, da nekateri naročniki naročajo sorazmerno majhne količine, kar povzroča pri DSE in vodstvu obrata zaskrbljenost. Zaradi vsega tega bo potrebno, da prav vsi tako livarji, adjuštaži, OTK, mehanična delavnica in odprema storijo vse, da kupec dobi odlitek v dobavnem roku ali še prej, ker s tem tudi njegova proizvodnja napreduje. Livarji bodo storili vse, da bo kvaliteta kateri se šteje mimo kemične analize in mehanskih lastnosti še estetski izgled odlitka v redu in da bo kupec zadovoljen. S programiranjem proizvodnje je DSE zadovoljen ni pa v celoti zadovoljen z izdelavo in kontrolo modelov, katere je po mnenju DSE v bodoče izboljšati.

JEKLARNA

Na svoji 9. redni seji je DSE jeklarne obravnaval osnutek pravilnika o izumih in tehničnih izboljšavah za katerega ni imel pripomb. V obravnavi tehničnega poročila jeklarne za mesec december lanskega leta je obratovodja seznanil DSE o izvrševanju proizvodnega programa in o problematiki s tem v zvezi. S poročilom je bil DSE zelo zadovoljen saj je kljub izostanku tekočega vložka skozi ves mesec in izpadu TH plina od 15. decembra dalje bil mesečni plan presežen za 228.170 kg. K temu je potrebno še dodati, da je bilo 63 zelo zahtevnih kvaliteten saržev. V nadaljevanju zasedanja je DSE razpravljal še o proizvodnji in proizvodni problematiki za leto 1966. Na osnovi razprave o tem poročilu katerega je podal obratovodja, je DSE sprejel naslednja stališča:

— Odgovorne službe naj za program proizvodnje surovega jekla pri naročilu vskladijo kva-

litetni program s pogoji obratovanja jeklarne. Program dela mora biti postavljen za 15 dni v naprej za prihodnji mesec.

— DSE je postavil vprašanje komercialni službi glede zalog, ki so v Samcu, če je možno da se te odprodajo v nasprotnem primeru pa naj se te kvalitete črpajo iz zalog.

— Livnim vodjem pa je DSE postavil zahtevo po večji pozornosti pri odpremi buč (svinj). Tudi tu se da prihraniti.

Na koncu je DSE obravnaval še nekaj tekočih vprašanj, ki so tudi važna za nemoteno delo obrata.

LIVARNA VALJEV

DSE je na svoji 7. seji razpravljal o osnutku pravilnika o izumih in tehničnih izboljšavah na katerega ni imel drugih pripomb, kot da se naj odškodnina za izume in tehnične izboljšave podaljša od 3 leta na 6 let, tako da bi se ta linearno zniževala od 100 % do 50 %. Na koncu so se člani DSE zavzeli za čimprejšnjo izdelavo internega pravilnika o delitvi dohodkov.

VALJARNA

V valjarni je DSE imel v januarju letos kar dve seji. Na svojih sejah je obravnaval poročilo o proizvodnji za mesec december lani, dalje poročilo o poslovanju za leto 1965 in osnutka pravilnikov o izumih in tehničnih izboljšavah in o izobraževanju. Obe poročili, ki sta zelo zanimivi je podal obratovodja dipl. met. ing. Urbančič Jože. V obeh poročilih je poročevalec obdelal vse momente, ki so vplivali na tako dober uspeh enote saj je plan presežen ne samo po količini proizvedenega blaga ampak tudi finančno je plan presežen. K finančnemu uspehu je pripomogla povečana proizvodnja specialnih profilov. Na tako dober rezultat je vplival nizek izmeček I. povečanje izplenov in pa povečana produktivnost. Rezultati bi bili prav gotovo še boljši, če ne bi imeli nekaj težav z napravami kot so okvara na navijalni napravi, menjavi jermena za pogon prog, popravilo reduktorja in druga večja in manjša popravila na valjarskih progah.

Ke so obravnavali predložene osnutke pravilnikov na njih niso imeli posebnih pripomb zato so jih potrdili.

S 13. ZASEDANJA DSP

Na svojem rednem 13. zasedanju je DSP najprej poslušal poročilo predsednika glavne inventurne komisije o izvršeni inventuri ob zaključku poslovnega leta 1965. Inventura, ki je bila zelo vestno opravljena, je pokazala celotno stanje našega poslovanja. Na osnovi poročila, razprav in priporočil upravnega odbora je DSP sprejel določene sklepe, ki naj v bodoče stanje še boljše posebno glede točnosti evidence tehtanja in obračuna. Vsi sklepi so zajeti v šestih obsežnih točkah. DSP je potrdil inventurno poročilo in z njim v zvezi tudi vse preknjižbe tako, da ta dokument služi za izdelavo zaključne-

ga računa za leto 1965.

Na tem zasedanju je DSP sprejel sklep, da se potrdi VI. poglavje osnutka pravilnika o delovnih razmerjih, v katerem se določa urejanje odmorov, dopustov in drugih odsotnosti z dela. To poglavje bo vključeno v celotni osnutek pravilnika o delovnih razmerjih, kateri je že v obravnavi v ekonomskih enotah.

Dalje je DSP sprejel »Pravilnik o izobraževanju« s katerim je urejeno vprašanje celotnega izobraževanja v in izven podjetja za potrebe podjetja. S tem aktom je urejeno financiranje in drugo.

Na tem zasedanju je DSP skle-

nil, da preloži razpravo in odločanje o najetju dodatnega kredita za osnovna sredstva v zvezi z rekonstrukcijo do prihodnje seje z zahtevo, da uprava osnovnih sredstev pripravi vso dokumentacijo v zvezi z rekonstrukcijo.

DSP je še sklenil, da potrdi dopolnitve pogodbe z UJZ z vsemi spremembami, ki so po Uradnem listu SFRJ 10/65 zakonite. Za podpisnika pogodbe je DSP pooblastil glavnega direktorja.

Na tem zasedanju je DSP še sprejel sklep o izstopu iz poslovnega združenja »Rude i metali«, ker to združenje za naše potrebe ne odgovarja.

Na tem zasedanju je DSP odobril nabavo nekaterih osnovnih sredstev potrebnih za nemoteno proizvodnjo, istočasno pa je razhodoval tista osnovna sredstva, ki so iztrošena in dotrajala.

Na koncu je DSP sklenil, da dopolni 18. člen Pravilnika o oblikovanju in delitvi osebnih dohodkov tako, da omogoči delovnim invalidom III. kategorije prejemanje razlike osebnih dohodkov, katere jim je komunalni zavod za socialno zavarovanje nehal izplačevati po reformi. S tem sklepom bodo delovni invalidi, 55 po številu, sprejemali razliko iz mase osebnih dohodkov pred delitvijo na enote.

O delu organov delavskega samoupravljanja v letu 1965

Iz opisa dela delavskega sveta podjetja je razvidno, s kakšno problematiko so se organi upravljanja srečevali v minulem obdobju in jo reševali na svojih sejah.

Med najbolj pomembno problematiko v letu 1965 lahko poleg vsega ostalega uvrščamo na prvo mesto problematiko v zvezi z rekonstrukcijo podjetja in v zvezi z nastalim položajem podjetja po uvedbi gospodarske reforme.

Problem finansiranja rekonstrukcije podjetja je v najstrožji meri nastopil v avgustu mesecu, ko je Splošna gospodarska banka v Ljubljani, uradno obvestila podjetje o višini tranše 2,082 milij. din in o tem, da je le-ta namenjena predvsem za pokritje obveznosti, ki so nastale iz naslova uvožene opreme, ki je bila deloma že dobavljena oz. bo v najkrajšem času podjetju dobavljena in iz naslova carine. Podjetje je po komisiji Izvršnega sveta in Splošne gospodarske banke ugotovilo, da bi morala biti tranša za leto 1965 4,216 milijonov din. Ker te ugotovitve potrebne višine sredstev, potrjene s strani strokovnih služb podjetja in članov Splošne gospodarske banke in Izvršnega sveta banke, spričo primanjkljaja sredstev ni upoštevala, je podjetje prišlo v izredno težaven položaj, ker je nastopilo vprašanje finansiranja uvožene opreme, kakor tudi najnujnejšega zavarovanja in pravičnega vskladiščenja te opreme. Izhod iz tega nastalega položaja je narekoval samo eno odločitev, namreč, da se začasno ustavijo gradbena dela na mestu nove valjarne in da se o tem obvesti tudi izvajalce del. Istočasno so organi upravljanja s svojim sklepom zavzeli stališče, da se razen izvajalcev del o tem sklepu obveste tudi vsi pristojni organi oblasti vključno Izvršni svet in družbeno politični forumi, zlasti o neprecenljivi go-

spodarski škodi, ki bo nujno nastala zaradi omejitve investicijskih sredstev.

Tekom leta se je to vprašanje izboljšalo v toliko, da so se nekatere najnujnejša zaščitna dela na hali valjarne nadaljevala, da je bilo delno rešeno vprašanje vskladiščenja nove opreme in da je Splošna gospodarska banka omogočila finansiranje vseh za padlih obveznosti dobaviteljev, ostalo pa je tekoni leta še odprto vprašanje nadaljnega finansiranja oz. dodelitev potrebnih sredstev za investicije in kritje vseh razlik, nastalih zaradi devizne reforme in pa vseh podražitev del, ki so tudi posledica spremenjenih pogojev gospodarjenja.

Organi upravljanja so bili pravočasno obveščeni, v kakšnem položaju se je znašlo podjetje v času nastopa gospodarske reforme že na podlagi predhodnih analiz s strani Združenja jugoslovanskih železarn in predvidenih sprememb, ki so se uveljavile v juliju mesecu.

Delavski svet podjetja je na svojem zasedanju dne 31. julija 1965 na podlagi obrazložitve strokovnih služb, kako vplivajo finančni ukrepi gospodarske reforme, s svojimi sklepi določilo tudi ukrepe, ki morajo zagotoviti, da podjetje po uveljavitvi gospodarske reforme ne bo poslabšalo obstoječega finančnega položaja. Sprejeti sklepi so se obravnavali tudi na gospodarski komisiji delavskega sveta podjetja in se je njihovo izvajanje ugotavljalo tudi v devetmesečnem poslovnem poročilu.

Ugotovitve kažejo, da se je del teh sklepov predvsem kratkoročnega značaja že izvršil, ostali pa so neizvršeni dolgoročni sklepi, ki so take narave, da zahtevajo več intenzivnega dela in strokovnega poglobljanja in so vezani na določene organizacijske posege, ki se bodo reševali v zvezi s pro-

gramom, ki ga bo izdelal Institut za sociologijo v Ljubljani.

V pogledu kvalitete dela organov samoupravljanja je bil dosežen znaten napredek v smislu pravočasnega in strokovnega pripravljanja gradiva, v samostojnosti odločanja in v pestri, včasih tudi ostri izmenjavi mnenj. Ugodni poslovni rezultati podjetja dokazujejo, da so organi upravljanja s svojimi sklepi pravočasno in usmerjeno politiko podjetja delavski svet podjetja je bil izvoljen 14. maja 1965, in šteje 65 članov, od tega: 61 moških in 4 ženske. Kvalifikacijski in starostni sestav je naslednji:

- a) Kvalifikacijski sestav:
 - delavci: VK 9, KV 28, PK 5, NK 2;
 - uslužbenci: VS 4, VŠ 1, SS 13, NS 3.
- b) Starostni sestav:
 - 1 član do 25 let, od 25 do 35 let 28 članov, od 35 do 45 let 27 članov, od 45 do 50 let 3 člani in nad 50 let 6 članov.

Direktnih proizvajalcev je v delavskem svetu 34 ali 53 %, in-

direktnih pa 47 %. Na zasedanjih delavskega sveta podjetja je bilo navzočih povprečno 53 % direktnih proizvajalcev.

Delavski svet je imel v letu 1965 19 rednih in tri izredna zasedanja. Na teh zasedanjih je razpravljal predvsem o poslovanju podjetja, o zaključnem računu, o letnih popisih, družbenem planu in rebalansu, o rekonstrukciji podjetja, o otvoritvi novih delovnih mest, o HTV in o pravilniku o zaščitnih sredstvih, o spremembah in dopolnitvah raznih pravilnikov in poslovnikov podjetja, o razdelitvi sredstev sklada skupne porabe, o razhodovanju, prodaji in nabavi raznih osnovnih sredstev, o nakupu stanovanj, o poročilu glavnega direktorja glede službenih potovanj v inozemstvo in o poročilih posameznikov o tozadevnem potovanju, o izključitvi članov kolektiva, o gospodarski reformi, o pristopu k raznim združenjem in manjših problemih, ki spadajo v pristojnost obravnave delavskega sveta podjetja.

Upravni odbor v letu 1965

Upravni odbor šteje 9 članov, od tega 8 voljenih. Novi upravni odbor je bil izvoljen na 1. zasedanju delavskega sveta podjetja dne 26. 5. 1965.

Upravni odbor je imel v letu 1965 skupno 28 sej. Udeležba na sejah je bila skoraj 100 % saj se je v slučajih odsotnosti članov vabilo namestnika.

Predvsem je upravni odbor razpravljal in pripravljal material, ki ga je nato predložil delavskemu svetu v nadaljnjo obravnavo, nadalje o razširitvi zasedbe na delovnih mestih, o raznih nagradah, o službenih potovanjih v inozemstvo, o predlogih komisije za racionalizacije in tehnične izboljšave in podobnem,

kar spada v kompetenco upravnega odbora.

Delavski sveti enot, katerih je 16, štejejo skupno 168 članov, polovica teh je bila zamenjana ob priliki volitev dne 14. maja 1965.

Skupno so imeli delavski sveti enot 167 zasedanj, na katerih so razpravljali o poslovnem uspehu, o proizvodnih problemih, akcijskih programih, o raznih osnutkih pravilnikov in poslovnikov, o poročilu raznih komisij, o družbenem planu in rebalansu istega, o zaščitnih merah v obratih, o kadrovski politiki oz. raznih večjih in manjših predlogih, ki spadajo v področje obravnavanja delavskih svetov enot.

Delo komisij pri DSP v l. 1965

Delavski svet ima za boljše delo devet komisij in eno podkomisijo in sicer:

Komisija za plan in gospodarska vprašanja, kadrovska komisija, komisija za sklepanje in odpoved delovnih razmerij, komisija za zaposlovanje žena, mladine in invalidov, komisija za zdravstvo in tehnično varstvo, komisija za skupno potrošnjo s podkomisijo za razdelitev stanovanj, komisija za obravnavanje kršitev delovnih dolžnosti, arbitražna komisija in komisija za racionalizatorstvo.

Če ugotavljamo delo posameznih komisij, lahko rečemo, da je uspešno.

Tako je imela komisija za plan in gospodarska vprašanja 5 sej, na katerih je razpravljala o predlogu družbenega plana za leto 1965, o poslovanju v I. polletju in v devetih mesecih, o predlogu rebalansiranega družbenega plana in pripombah na družbeni plan.

Kadrovska komisija je imela 10 sej, kjer je obravnavala široko področje problemov kadrovske politike, kot vključevanje učencev v poklicne šole za potrebe podjetja, plan počitniške prakse študentov in dijakov ter nagrade, nagrajevanje učencev poklicnih šol, obravnavala osnutke začasnih sklepov pravilnika o delovnih razmerjih, pripombe in dopolnitve, o povišanju štipendij na srednjih, višjih in visokih šolah, o osnutku pravilnika o izobraževanju, o začasnih sklepih glede odmorov in dopustov. Poleg tega je komisija reševala prošnje za štipendije, kredite, socialno pomoč, podporo in odobritev izrednega študija, zasledovali so uspehe štipendistov na šolah ter določevali nagrade upokojencem.

Komisija za sklepanje in odpuščanje delovnih razmerij pri delavskem svetu podjetja se je v letu 1965 sestala 9 krat. Na sejah je obravnavala prošnje za zaposlitev, razpis delovnih mest in prošnje za 3—4 mesečni brezplačni dopust s tem, da se prosilcu zagotovi ponovna zaposlitev po vrnitvi iz tujine.

Skupaj je bilo obravnavanih 85 primerov za zaposlitev, od katerih je bilo 10 prošelj pozitivno in 75 prošelj negativno rešenih. Prav tako je bila negativno rešena prošnja za brezplačni dopust. Razpisanih je bilo 7 delovnih mest.

Komisija za zaposlovanje žena, mladine in invalidov pri delavskem svetu podjetja je imela samo eno sejo, na kateri je razpravljala osnutek novega pravilnika o dopustih in odmorih. Na seji je bil sprejet sklep, da komisija skupno s komisijo za družbeno aktivnost žena pri sindikalni podružnici predlaga organiza-

cijskem biroju, da se dopolni člen 41 s tem, da se doda k praznikom še »dan žena 8. marec« kot dela prosti plačani dan za zaposlene žene.

Komisija za zdravstvo in tehnično varstvo je imela 3 seje, na katerih so bile obravnavane predvsem pritožbe oz. prošnje neka-

obravnavala problematika HTV, vzroki naraščanja nezgod pri delu, nošenje čelad v obratu valjar- na, analizirani so bili požarnovarnostni ukrepi in temu podobno.

Komisija za skupno potrošnjo je imela 4 seje, na katerih je obravnavala stajajoče sredstev po

tenih članov kolektiva v pogledu mošenja osebnih zaščitnih sredstev. Se enkrat se je obravnaval Pravilnik o mošenju osebnih zaščitnih sredstev. Nadalje se je

zaključnem računu, ki ostanejo za družbeni standard, stanovanjske probleme in perspektivno reševanje tega problema, nadalje osnutek pravilnika o povračilu

prevoznih stroškov in konkretno problematiko glede na prošnje posameznikov, obravnavala je prošnje za dodelitev posojil za stanovanjsko izgradnjo in o dodatni dodelitvi posojila za stanovanjsko izgradnjo, vlogo gasilske službe o dodelitvi nagrade, o nakupu stanovanj v Celju in obravnava finančne situacije hišnih svetov glede na velika popravila starejših hiš.

Stanovanjska komisija je imela 7 sej, na katerih je razpravljala predvsem o dodelitvi stanovanj najnujnejšim prosilcem. Obravnavala je tudi sestavo prioritete liste za dodelitev in zamenjavo stanovanj, ki bodo izgotovljena in vseljiva v I. polovici 1966 leta.

Komisija za obravnavanje kršitev delovnih dolžnosti je imela v letu 1965 10 sej, na katerih je izrekla 7 kazni. Zoper te kazni sta bili vloženi dve pritožbi in sicer ena na disciplinsko sodišče pri ObS Celje, druga pa na Delavski svet podjetja. Obe pritožbi sta bili za kršitelje ugodno rešeni in sta bila oproščena. Komisija je dala tudi 18 predlogov za izključitev, ki jih je obravnaval delavski svet podjetja in predlagane delavce izključil iz delovne skupnosti.

Arbitražna komisija zaradi potrebe ni imela nobene seje.

Komisija za tehnične izboljšave je imela 8 sej, na katerih je predvsem obravnavala sestavo novega pravilnika o izumih in tehničnih izboljšavah in reševala racionalizatorske predloge. V letu 1965 je bilo obravnavanih 12 racionalizatorskih predlogov in je bilo izplačanih v letu 1965 472.914 starih dinarjev.

Družbeni standard in produktivnost dela

Med važnejše probleme kadrovske politike moramo uvrstiti tudi standard zaposlenih delavcev. Problemi standarda niso samo politične, gospodarske in socialne narave, temveč imajo veliko večji vpliv na produktivnost in uspešnost dela kakor se tega navadno zavedamo. Delavec, ki nima urejenega prevoza na delo in z dela, ki živi v slabem stanovanju ali pravega stanovanja sploh nima, ki nima zadosti prostega časa, v katerem bi se duševno razvedril in fizično odpočil, ki nima doma urejenih materialnih, osebnih in družinskih razmer, ne more biti v proizvodnji popolnoma enakovreden delavcu, ki ima vse to dobro urejeno. Težko pričakujemo od delavca večjo produktivnost, ne da bi zanj tudi v materialnem pogledu kaj storili. Če torej govorimo o večji produktivnosti dela, ne

moremo tega problema obravnavati ločeno od materialnih potreb tistega delavca, ki naj bo nosilec večje produktivnosti.

Vsestransko je vprašanje, čemu so delavci slabo hranjeni, opravljajo razna priložnostna dela, poleg službe doma še gospodinjijo ali gospodarijo. Zaradi tega je več bolezní, nervoznosti in nerazpoloženj ter tudi neurejenih družinskih in domačih razmer. Ne smemo pa gledati celoten problem standarda v slabem zaslužku, to je samo eden od glavnih faktorjev. Oddaljenost bivanja od delovnega mesta, slabo stanovanje, slaba ali nezadostna prehrana in razni drugi faktorji vplivajo zaviralno na produktivnost delavca, kar pa je zopet vzrok slabšemu osebnemu dohodku. Zato moramo vse elemente standarda reševati povezano in ne samo s politiko splošnega povečanja

osebnih dohodkov. Letno se v naše gospodarstvo vključuje nad 100 tisoč novih delavcev, večina teh prihaja s podeželja in mnogo od njih nima odgovarjajočih delovnih navad niti industrijske tradicije. Od celotnega števila industrijskih delavcev je še vedno velik procent delavcev — kmetov. Teh nekaj misli nam jasno kaže značaj tega problema.

V železarni je zaposlenih nad 400 delavcev, ki stanujejo na podeželju. Ta skupina predstavlja dobrih 20 % delovnega kolektiva. Število teh delavcev je naraščalo posebno v zadnjih treh letih po uvedbi organiziranih avtobusnih prevozov. Delavcev iz Štor, oziroma drugih industrijskih centrov ni bilo, zato je bila ta politika kadrovanja edina rešitev.

(Nadaljevanje na 7. strani)

PROBLEMATIKA HTV

Leto 1965 zaključujemo z razmeroma neugodno bilanco nezgod. V tem letu se je število nezgod pri delu v odnosu na pretekla leta bistveno povečalo. Nezgode na poti na delo in z dela pa so le v rahlem porastu. Porast za 19 %, če gledamo samo absolutno število je vsekakor zaskrbljujoč ter bo potrebno podvzeti vrsto ukrepov, da število nezgod v bodoče znižamo. Primerjava števila nezgod pri delu in na poti nam po posameznih letih pokaže naslednje povečanje:

Leto	1961	1962	1963	1964	1965
Nezgode pri delu	165	145	149	164	196
Nezgode na poti	20	20	24	20	24

Iz tega pregleda je razvidno, da sta najugodnejši leti 1962 in 1963, ko smo imeli po 145 in 149 nezgod pri delu. V letu 1964 beležimo porast na 164 in v letu 1965 celo na 196 nezgod.

Če pa primerjamo stanje po posameznih obratih vidimo največje povečanje pri razvojnem oddelku, gradbenem oddelku in prometu. Od osnovnih obratov pa je število nezgod v porastu v primerjavi z letom 1964 v naslednjih obratih: pri elektroplavžu, v valjarni, v modelni mizarni, šamotarni, mehanični in energetskem obratu. Nižje število nezgod v primerjavi z letom 1964 pa imajo: jeklarna, livarna valjev, livarna sive litine in obdelovalnica valjev. V naslednji tabeli so ti odnosi prikazani z indeksi. Zajete so tudi poškodbe brez izostanka.

Obrat	Nezgode pri delu		Na poti		Poškodbe brez izostanka	
	1964	1965	Indeks	1964	1965	Indeks
Elektroplavž	12	18	150	—	1	39
Jeklarna	15	14	93	1	4	157
Valjarna	38	49	129	2	3	277
Livarna valjev	11	10	91	1	1	64
Livarna sive litine	34	29	85	5	—	238
Modelna mizarna	2	3	150	—	1	32
Šamotarna	4	7	175	3	3	34
Obdelovalnica valjev	3	2	66	—	2	36
Mehanična delavnica	6	7	116	2	2	152
Energetski obrat	6	7	116	1	1	40
Elektroobrat	1	1	100	—	—	18
Promet	8	17	212	4	3	35
Ekspedit	14	17	121	1	—	70
Gradbeni oddelek	1	4	400	—	—	37
Razvojni oddelek	1	3	300	—	—	7
OTK	1	—	—	—	1	9
Komunalni oddelek	—	6	—	—	1	—
Ostalo	7	2	—	—	1	45
S k u p a j	164	196	119	20	24	1290

Primerjava stanja nezgod z drugimi železarnami pa nam pokaže naslednjo sliko: podatki so za 10 mesecev leta 1965.

Železarna	Pogostost	Resnost
Zenica	34,6	675
Jesenice	58,0	1026
Sisak	49,2	854
Ravne	37,0	843
Štore	45,8	856
Nikšić	17,7	411
Iljaš	70,7	1254
Smederevo	65,2	648
Vareš	61,9	786
Ljubija	38,0	493
Lukavac	59,8	463
Zemun	117,0	1930
Povprečje UJŽ	46,0	764

Če analiziramo nezgode po njihovih vzrokih na osnovi uradne klasifikacije, katero navajamo v obveznih prijavah, dobimo naslednjo porazdelitev:

Šifra	Vzrok	Število
101	Hibe na strojih in napravah	3
102	Motnje v normalnem tehnološkem procesu	8
103	Hibe na ročnem ali mehanskem orodju	3
105	Nepravilno zgrajeni oziroma opremljeni delovni prostori	7
106	Nepravilna ali nezadostna razsvetljava	1
107	Natpana delovišča ali prehodi	17
108	Hibe na transportnih poteh ter drugih prostorih	2
109	Pomanjkanje varnostnih naprav ali njihove okvare v konstrukciji	1
110	Pomanjkanje sredstev za osebno zaščito, njih neprimernost ali napake	2
111	Višje sile	2
112	Ni faktorja v delovnem okolju	19
113	Nesmotrn, neracionalen ali nevaren način dela (pri posamezniku), neprevidnost	61
114	Slaba organizacija dela	10
115	Pomanjkanje kontrole	1
117	Pomanjkanje ustreznih poklicnih izkušenj	6
118	Kršitev varnostnih predpisov	4
188	Nepoznavanje nevarnosti	4
189	Naglica pri delu	22
190	Neustrezna zaščitna sredstva	2
191	Nedisciplina	13
S k u p a j		196

Pri analizi vzrokov je potrebno upoštevati, da je pri vsaki nezgodi po navadi več vzrokov, vendar je v gornjem naveden samo eden. Razvidno je, da je največ nezgod zaradi nesmotrnega dela in neprevidnosti. Veliko teh nezgod bi lahko imela kot vzrok navedeno tudi pomanjkljiv nadzor. S stalnim nadzorom neposrednih vodilnih oseb bi bilo mogoče preprečiti marsikatero nezgodo, katere vzrok je neprimernost.

Že večkrat tekom leta je naša služba opozarjala na delo komisij HTV pri delavskih svetih enot. Le redke so tiste komisije, ki so delale redno ter so imele tudi po več sej. Posebno delovne so bile komisije v elektroobratu, jeklarni in valjarni.

V naši službi dosegljive dokumentacije smo zasledovali koliko in kaj so razpravljali delavski sveti enot po vprašanju HTV. Kratka analiza nam pokaže, da te problematike razen v enem primeru ni bila kot posebna točka dnevnega reda obravnavana na nobenem delavskem svetu enote. Povsod so ta vprašanja zajeli pod drugo problematiko kot npr. pri obravnavanju ukrepov v zvezi z gospodarsko reformo. Največkrat pa je problematika HTV bila obravnavana pod točko razno.

Pregled zapisnikov sej obratnih delavskih svetov za preteklo leto nam podaja število razprav o problematiki HTV. V valjarni so razpravljali 7 krat, na elektropravžu 2 krat, v jeklarni 3 krat, v livarni sive litine 3 krat, v livarni valjev 2 krat, v obdelovalnici valjev 2 krat, v mehanični delavnici 3 krat, v elektroobratu 2 krat, v energetskem obratu 1 krat, na prometu 2 krat, OTK — razvojni oddelek 1 krat, gradbeni oddelek 1 krat, ekspedit — skladišče 2 krat, pri uslužbencih 1 krat. Problematika o kateri so razpravljali zajema največkrat vprašanje discipline nošenja zaščitnih sredstev, nabave in kvalitete zaščitnih sredstev, v nekaj primerih pa so obravnavali konkretne ukrepe za odstranitev nevarnosti v svojem obratu. Smatramo, da bo treba temu vprašanju posvetiti večjo pozornost ter doseči, da bodo obratne komisije HTV dosledneje obravnavale vprašanja s tega področja. Zatevati pa moramo, da opravijo vsaj svojo osnovno nalogo, to je temeljita analiza vsake posamezne nezgode v svojem obratu. Komisija, ki bi opravila samo to nalogo ter ob analizi posamezne nezgode predlagala tudi ukrepe, bi nedvomno pripomogla največ k naporom za znižanje števila nezgod.

Primerjalna tabela spodaj nam pokaže gibanje pogostosti in resnosti nezgod v zadnjih petih letih.

Leto	Pogostost	Resnost
1961	43,1	790
1962	39,5	645
1963	35,4	586
1964	37,7	683
1965	43,6	853

Problematika HTV

Naslednja tabela prikazuje pogostost, resnost in izgubljene dneve zaradi nezgod pri delu in na poti po obratih v letu 1965.

Obrat	Pogostost	Resnost	Izgubljeni dnevi zaradi nezgod		Dni na 1 nezgodo	
			pri delu	na poti	pri delu	na poti
Elektroplavž	71,4	1312	331	20	18,4	20,0
Jeklarna	38,1	1105	417	71	29,8	17,7
Valjarna	71,6	1392	952	99	19,4	33,0
Livarna valjev	84,2	2383	283	32	28,3	32,0
Livarna s. litine	53,7	937	507	—	17,5	—
Modelna mizarna	54,7	475	26	6	8,6	6,0
Šamotarna	29,5	451	107	47	15,3	15,6
Obdelov. v.	13,6	340	50	39	25,0	19,5
Mehanična del.	21,3	760	250	12	35,7	6,0
Energetski obr.	45,3	330	51	2	7,2	2,0
Elektroobrat	12,5	176	14	—	14,0	—
Promet	82,2	1220	252	66	14,8	22,0
Ekspedit	75,2	1565	354	—	20,8	—
Gradbeni odd.	50,8	978	77	—	19,2	—
Razvojni odd.	37,0	320	26	—	8,6	—
OTK	—	533	33	29	—	29,0
Komunalni odd.	29,4	328	67	3	11,1	3,0
Ostalo	3,1	56	37	38	18,5	38,0
Skupaj:	43,6	853	3834	464	19,5	19,3

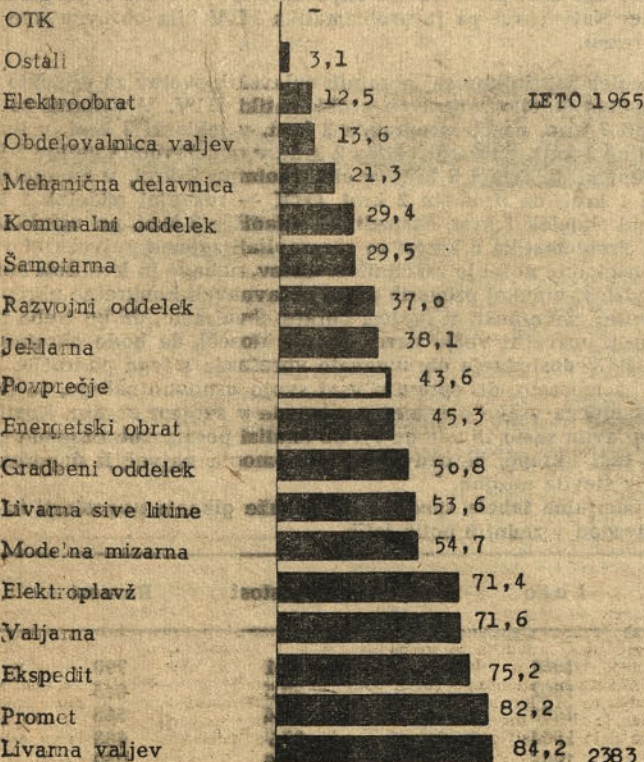
Za izvajanje varstva pri delu se bila porabljena naslednja zaščitna sredstva:

Tehnična zaščita	10.219.236 S din
Zdravstvena preventiva	4.771.676 S din
Osebnna zaščitna sredstva	37.769.997 S din
Okrepčila (kava, čaj)	2.527.140 S din
Propaganda	97.970 S din
Skupaj:	55.386.019 S din

Povprečni letni izdatek na zaposlenega znaša:

1963	21.342 S din
1964	23.015 S din

Pogostnost

Primerjava izgubljenih dni zaradi nezgod z izgubljenimi dnevi zaradi obolenj v letu 1965 po obratih.

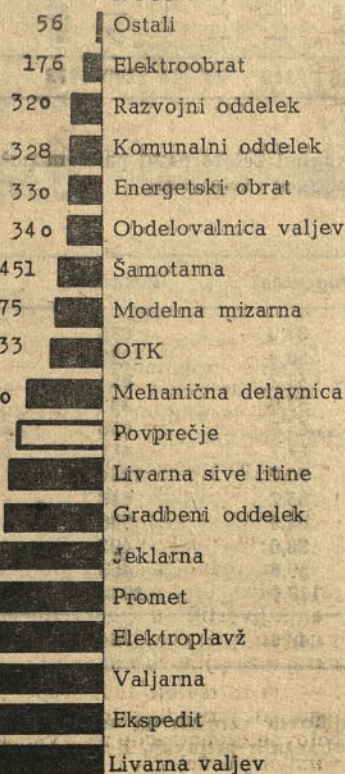
Obrat	Povpr. štev. zaposl.	Skup. dni zaradi nezg. na poti pri delu	Ostala obolenja	
			Število primerov	Izgub. dnevi
Elektroplavž	118	351	148	2087
Jeklarna	181	486	259	3731
Valjarna	316	1051	384	5138
Livarna v.	60	315	72	1490
Livarna s. litine	259	507	343	5329
Modelna	25	32	22	193
Šamotarna	120	154	170	2304
Obdelovalnica v.	65	89	69	742
Mehanična d.	168	262	188	3048
Energetski obr.	71	53	87	1745
Elektroobrat	34	14	27	149
Promet	96	318	161	1897
Ekspedit	117	354	107	1463
Gradbeni	37	77	42	406
Razvojni odd.	45	26	46	1312
OTK	34	62	34	737
Komunalni odd.	76	70	107	1891
Ostalo	260	75	226	6001
Skupaj	2082	4298	2492	39663

ODGOVORNOST NEPOSREDNIH VODILNIH OSEB ZA IZVAJANJE VARNOSTNIH UKREPOV

Poslovodja, izmenovodja, vodja delavnice, skupinovodja, predelavec so zaradi neposrednega in konkretnega izvrševanja vseh predpisov in varnostnih ukrepov pri delu dolžni in odgovorni:

— da se dobro spoznajo z vsemi ukrepi in predpisi o varstvu pri delu, posebno še za svoje področje;

— da obvezno vsakega delavca, ki je razporejen k njim na delo oziroma premeščen, spoznajo, na Resnost

prikladen način, s pogoji dela in nevarnostmi, kakor tudi z drugimi škodljivimi pojavi v zvezi z delom in določili pravilnika ter drugimi predpisi o varstvu pri delu;

— da vsakega delavca obvestijo in poučijo o namenu in načinu uporabe odgovarjajočih osebnih zaščitnih sredstev, kakor tudi o posledicah zaradi tega, ker jih ne uporabljajo;

— da stalno neposredno nadzorujejo izvrševanje predpisanih varnostnih ukrepov pri delu v okviru svoje organizacijske enote;

— da odstranijo z dela vsakega delavca, ki ne uporablja ali odklanja uporabo osebnih zaščitnih sredstev, ki odstranjuje ali ne uporablja zaščitnih naprav na strojih in drugih ureditvah ali se ne ravna po obstoječih predpisih za varnost pri delu ter s tem ogroža svoje življenje in zdravje, kakor tudi življenje in zdravje drugih delavcev;

— da občasno (najmanj pa vsaka 2—3 mesece) kontrolirajo in ugotavljajo stopnjo usposobljenosti svojih delavcev v zvezi z varnostjo pri delu;

— da v določenih časovnih obdobjih izvedejo posvetovanja s svojimi delavci o varstvu pri delu in dosežkih na področju varstva pri delu za njihov delokrog dela;

— da takoj brez odlašanja preko obrata, oziroma delovne enote obvestijo — pošljejo prijavo o nezgodi — poškodbi pri delu;

— da prijavijo vsako pomanjkljivost, okvaro ali pojav, ki bi lahko ogrozila življenje ali zdravje delavcev;

(Nadaljevanje na 7. strani)

Odgovornost vodilnih oseb

(Nadaljevanje s 6. strani)

- da v primeru poškodbe nudi ponesrečencem pomoč;
- da pošljejo prijavo zaradi kršitve delovne dolžnosti proti delavcu, ki se ne ravna po obstoječih predpisih o varstvu pri delu in posebej proti tistim, ki odklanjajo uporabo osebnih zaščitnih sredstev ali odstranjujejo zaščito na strojih in napravah;
- da v okviru svoje pristojnosti izvršujejo vse naloge, ki jim jih glede varstva pri delu, da neposredna vodilna oseba;
- da s svojo prisotnostjo in nadzorom zagotovijo varno opravljanje dela, posebno nevarnih del;
- da skrbijo zato, da bodo vsa osebna in tehnična zaščitna sredstva v redu, da jih vsi delavci uporabljajo, v primeru okvare pa, da poskrbijo za njihovo pravočasno popravilo.

VSAK DELAVEC JE DOLŽAN

- da izvaja vse ukrepe in navodila glede osebnega varstva pri delu, kakor glede varstva drugih delavcev, ki so za to delo predvidene s predpisi, z internimi akti delovne organizacije ali nalogi — naročili, zahtevami neposredne vodilne osebe ter drugimi določili;
- da neposredno vodilno osebo opozori na vse nepravilnosti in pomanjkljivosti v zvezi z osebnimi zaščitnimi sredstvi in zaščitno opremo, zaščito strojev in naprav, ki bi lahko ogrozili varnost delavcev pri delu in obratu;
- da v primeru nezgode — poškodbe pri delu takoj obvesti neposredno vodilno osebo in službo varnosti pri delu;
- da prijavi neposredni vodilni osebi vsak pojav obolenja;
- da obvezno prisostvujejo seminarjem in sestankom delovne organizacije ali delovne enote, ki se organizirajo zaradi poučevanja — usposabljanja v zvezi z varstvom pri delu;
- da sodeluje neposredno z vodilno osebo in službo varstva pri delu pri izvajanju ukrepov osebnih in tehničnih zaščit in varnosti obrata;
- da ne stori ničesar, kar bi lahko ogrozilo varnost delavcev, naprav, instalacij, ureditev;
- da sodeluje pri nudenju prve pomoči v primeru poškodbe pri delu;
- da prijavi vsako okvaro naprave, instalacij ali strojev, ki bi lahko ogrozila življenje ali zdravje zaposlenih delavcev;
- da uporablja osebna zaščitna sredstva in opremo samo v svrhe za kakršne so namenjena, da jih dobro ohrani — vzdržuje in jih ne zamenjuje z drugimi delavci.

TEMELJNI ZAKON O VARSTVU PRI DELU

Člen 63

Direktor in druge vodilne osebe v organizaciji so vsak na svojem delovnem področju odgovorni za izvajanje varstva pri delu, zlasti pa so dolžni skrbeti: za izvajanje varstvenih ukrepov in uporabo sredstev in opreme za osebno varstvo pri delu; za to, da so delovne priprave in naprave v brezhibnem stanju in da se uporabljajo pravilno in v svoj namen v zvezi z varstvom pri delu; za stanje poškodovanj in zbolevanj v zvezi z delom in za to, da se najdejo primernejši ukrepi, s katerimi se odpravijo njihovi vzroki; zato, da se ljudje na delu počujejo in navajajo oziroma da se preverja njihovo znanje v zvezi z varstvom pri delu.

NALOGE TEHNIČNEGA DIREKTORJA

Pomočnik direktorja proizvodnje, glavni inženir, tehnični vodja pomagajo direktorju delovne organizacije in so odgovorni za sprovajanje — uresničevanje zakonskih predpisov in sklepov organov upravljanja v zvezi z varstvom pri delu; posebej pa morajo skrbeti:

- da bo varstvo pri delu v delovni organizaciji sprovedena v skladu s splošnimi predpisi in po sodobnih dosežkih znanosti in tehnike;
- da se brezpogojno upošteva v življenju vsa določila pravilnika, sklepov in zaključkov ter drugih internih aktov, ki se nanašajo na varnost pri delu in ki so jih sprejeli organi upravljanja v podjetjih;
- da se pravočasno izvršujejo vse odločbe in drugi akti glede varstva pri delu, ki jih sprejemajo pristojni organi;
- da se delo službe varstva pri delu razvija nemoteno in v skladu s postavljenimi načeli in nalogami;
- da zahtevajo odobritev finančnih sredstev za izvršitev nalog, ki so jih postavili organi upravljanja in državni organi;
- da sodelujejo pri izdelavi planov in programov službe varnosti pri delu, kakor tudi da sanirajo in pospešujejo varnost v delovni organizaciji;
- da pravočasno obveščajo direktorja in druge organe o določenih vprašanjih varnosti pri delu v delovni organizaciji;
- da redno pošiljajo poročila pristojnim organom o vseh pomanjkljivostih in nepravilnostih varnosti pri delu in predlagajo ukrepe za njihovo odpravo;
- da izvršujejo tudi druge naloge, ki jim jih naloži direktor delovne organizacije za izvajanje varstva pri delu.

DOLŽNOSTI OBRATOVODIJ

Direktor sektorja, vodja službe — oddelka in druge vodilne osebe organizacijskih (delovnih) enot so odgovorni za sprovajanje — uresničevanje varnostnih ukrepov pri delu v svojih organizacijah — enotah in so pri tem predvsem dolžni:

- da skrbijo za izvrševanje ukrepov varnosti pri delu, ki so predpisani z veljavnimi predpisi, pravilniki, zaključki in drugimi akti organov upravljanja v svojem obratu ali organizacijski (delovni) enoti;
- da skrbijo za organizacijo, pospeševanje in sprovajanje — uresničevanje varnostnih ukrepov v svojem delokrogu in da o tem obveščajo neposredno vodilno osebo;
- da skrbijo za varnost delavcev na delu in za to, da so vse naprave in ureditve v redu;
- da odstranijo iz obrata vsako osebo, ki ne upošteva varnostnih ukrepov ali, ki ne uporablja zaščitna sredstva;
- da sodelujejo s službo za varstvo pri delu glede na vsa vprašanja, ki se nanašajo na konkretno uporabo ukrepov in predpisov o varnosti pri delu;
- da izvršujejo plane za pospeševanje in izboljšanje varstva pri delu v svojem delokrogu;
- da prijavijo vsakega delav-

ca, da se proti njemu uvede postopek zaradi kršitve delovne dolžnosti, kadar ugotovijo, da ne uporabljajo ukrepov za varstvo pri delu;

— da brez odlašanja ustavijo delo takoj čim opazijo, da je ogroženo življenje delavcev ali obrata in o tem takoj obvestijo neposredno vodilno osebo.

Organizacija mora v svojem načrtu za delo in razvoj v svojem programu za razvoj ali v posebnem načrtu izdelati program ukrepov za varstvo pri delu in določiti sredstva za ugotavljanje in pospeševanje varstva pri delu.

TEMELJNI ZAKON O VARSTVU PRI DELU

Člen 62

Delavski svet oziroma ustrezen organ skrbi za izvajanje in pospeševanje varstva pri delu, zlasti pa: sprejema program ukrepov za varstvo pri delu, obravnava stanje delovnih pogojev in sprejema sklepe, s katerimi zagotavlja in pospešuje varstvo pri delu, obravnava poročila, ki mu ga predloži inšpektor dela o ugotovljenem stanju, ter sprejema ustrezne sklepe in obvešča inšpektorja, kaj namerava ukreniti, da se odpravijo nepravilnosti, na katere ga je inšpektor opozoril.

DRUŽBENI STANDARD

(Nadaljevanje s 4. strani)

V tem obdobju se je delež zaposlenih v železarni povečal skoraj izključno z delavci iz oddaljenega podeželja. Analiza, ki jo je izdelal kadroviski sektor, je pokazala, da je povprečna starost podeželskih delavcev zaposlenih v železarni nižja, ker so se s podeželja vključevali pretežno mlajši delavci. Kljub ugodnejši strukturi po delovnem stažu in starosti, pa je analiza pokazala, da je med podeželskimi delavci manj strokovnih delavcev. Struktura delavcev po kvalifikaciji delovnega mesta je v premem sorazmerju z oddaljenostjo bivališča in z velikostjo njihove zemljiške posesti. Čim večje zemljišče ima delavec, čim bolj je oddaljeno njegovo bivališče od tovarne, tem nižja je stopnja njegove kvalifikacije in tem nižji je njegov zaslužek v železarni.

Nagel razvoj našega gospodar-

stva je terjal in povzročil močen vpliv kmečkega prebivalstva v industrijo. S tem so v socialni strukturi delovnih kolektivov nastale spremembe, za katere pa delovne organizacije niso bile dovolj pripravljene. Zato le počasi uspeva družbena preobrazba delavca — kmeta v industrijskega proizvajalca — upravljalca. Vključevanje novih industrijsko neprilagojenih delavcev terja tej nujnosti prilagojeno politiko njihovega adjustiranja v kolektiv proizvodnje in upravljanja.

Za aktivno vključevanje novih delavcev, ki še nimajo industrijskih navad, katerih mentaliteta je tuja socialistični komunizem, katerih interesi so razcepljeni na dvoje ali več virov dohodkov, je nujno potrebno, da podjetje najdosledneje uveljavi organizacijske in kadrovske kapacitete za reševanje te problematike.

Plazar Stane

OBVESTILO

Komisija za družbeno aktivnost žena pri IO sindikalne podružnice in komisije za zaposlovanje žena, mladine in invalidov pri DSP sporočata, da bo v prihodnjih dneh izvedena anketa o delavskemu samoupravljanju za žene, zaposlene v našem podjetju. Anketa bo anonimna (brez podpisa). Vsebuje vrsto vprašanj s področja dela v podjetju. Strokovno jo je pripravila kadrovska služba, ter jo tudi izvedla. Njen namen je zbrati mnenja in predloge za nadaljnje usmerjanje dela v podjetju, še posebno dela komisij pri reševanju problemov s katerimi se srečuje zaposlena žena.

L. Z.

K PROBLEMATIKI NEZGOD

26. januarja, se je pripetila v našem podjetju težka nezgoda z električnim tokom, prva po dolgih letih, ki je malone terjala človeško življenje. Okolnosti in neposredni vzrok, da je prišlo do te nesreče so takšnega značaja, da smatram za svojo osebno dolžnost, spregovoriti o njih obširneje. K temu me navaja ne samo ta primer, temveč tudi nekateri drugi pojavi s področja preprečevanja nezgod pri delu ter našega odnosa do te dejavnosti.

V naslednjem bom poskušal prikazati kar najbolj zgoščeno, kako se je odvijal ta tragični dogodek s skoraj čudežno srečnim koncem.

Dva KV — kleparja sta po nalogu svojega delovodje že nekaj dni popravljala pločevinaste prevleke zahodnega dela strehe nad livarno valjev (nad pisarnami obratovodstva livarne valjev — ob steni plavža). Delo sta opravljala po lastni presoji. Po potrebi sta delala skupaj, sicer pa vsak zase (na razdalji nekaj metrov).

Preden nadaljujem, moram povedati, da teče tik ob robu strehe, ki ima rahel naklon, nosilna konstrukcija žerjavne proge za oba zunanja žerjava livarne. Po zahodni strani te konstrukcije so položeni — nezaščiteni — glavni drsni vodi za dovod el. toka na oba žerjava. Med temi drsnimi vodi, ki so pod napetostjo 500 V in zunanjim robom strehe je ozek prostor, nekakšen hodnik, širok 62 cm. Da ponovim: vsega 62 cm širok prostor, omejen na eni strani z nezaščitenimi tokovnimi vodi, na drugi strani pa z odprtim breznom globine več metrov. Pri tem so tla — streha namreč — iz valovite pločevine, kar še dodatno otežkoča varno gibanje, obenem pa povečuje nevarnost v primeru udara električnega toka.

Sedaj pa pustimo ponesrečenca, naj sam pove, kako je prišlo do nesreče. Takole pravi:

»Tovariš, s katerim sva delala, se je lotil rezanja pločevine. To je takšno opravilo, da mu pri tem ni bila potrebna pomoč in tako sem ostal brez pravega dela. Odločil sem se, da bom pričel s pripravljalnimi deli za popravilo na drugem mestu. Zlezal sem skozi konstrukcijo na rob strehe (to je tisti, malo prej opisani ozek prostor) in začel delati. Ko sem tako nekaj časa delal, sem naenkrat začutil strašen udarec. Ne morem reči niti kje sem ga začutil, ali je bilo to na glavi ali na rokah, niti točno kaj je pravzaprav bilo. Vem, da sem začel zgubljati zavest. Že v podzavesti, ko sem zgubljal moči in sem bil na tem da padem, sem se spomnil, da sem na robu strehe in da ne smem pasti z nje. Z zadnjimi močmi sem se leže splazil stran

od roba strehe, nakar sem zgubil zavest.«

Tu bi ponesrečenčevu pripoved — vsaj začasno — lahko prekinili. Sodelavec je poklical pomoč. Ponesrečeni je prišel kmalu k zavesti, nakar so ga odpeljali v ambulanto. Po nekajurnem ležanju in stalnem zdravniškem nadzoru so ga odpeljali domov; odrejen mu je bil dvodnevni odmor in če ne bo kakšnih posledic, bo lahko zopet začel z delom. Ožganin nima nobenih, ugotovljeno je le, da je bilo zaradi udara električnega toka delno prizadeto srce (še po dveh urah je imel puls okrog 110 utripov na minuto namesto okrog 70).

To bi bil torej zgoščen opis nesreče same. Za ponesrečenega se stvar s tem v glavnem — upajmo — konča. Toda za vse nas, ki smo kakorkoli odgovorni za varnost pri delu, se začne drugi, resnejši in odgovornejši del.

Kako to, da je lahko prišlo do nesreče? Kje so vzroki, neposredni in posredni? Kaj je z zaščitnimi sredstvi in varnostnimi ukrepi? Kaj je z nadzorom pri delu? Ali je za nesrečo kriviti morda tehnično nepravilno odn. nepredpisano izvedbo naprav?

In končno ter najvažnejše: Kaj storiti, da se takšna nesreča ne pripeti nikdar več?

Vprašanj kar mrgoli. Prve poizvedbe na licu mesta in pri obeh delavcih so dale nekaj pomembnih odgovorov in ugotovitev. Da stvar poenostavim, ne bom navedel posameznega opažanja, vprašanja, izjave, mnenja itd., temveč bom samo naštel končne rezultate poizvedb, ki se mi zdijo bistveni.

1. Delavca sta v tej bližini že delala in okolje poznata.

2. Delavca sta delala brez nadzora, po lastni presoji.

3. Oba vesta, da so tokovne tračnice (drsni vodi) pod napetostjo in da to predstavlja veliko nevarnost.

4. Za delo na tem mestu nista dobila od mojstra nobenih konkretnih varnostnih navodil.

5. Ponesrečeni je delal na mestu nezgode neprivrežen, torej brez varnostnega pasu ter brez zaščitne čelade.

6. O načinu dela na tem nevarnem mestu se ponesrečeni ni predhodno posvetoval z nikomer, niti s sodelavcem.

Nadalje še nekaj zanimivih podatkov:

— Ponesrečeni je zaposlen v našem podjetju od aprila 1965. Ob nastopu službe je opravil uveljavljen seminar ter prečital »Pravilnik o varnostnih ukrepih pri delu«, ki ga je dobil v uporabo.

— Dve uri po nesreči pravi takole: »Seveda sem seznanjen z nevarnostjo, ki jo predstavlja el. tok, vendar si nisem mislil, da

je lahko tako hudo in da lahko pride tako nepričakovano«.

— Nadalje: »Ko sem se splazil v tisti kot in pričel delati, na možnost nezgode nisem pomislil.«

— In o uporabi varnostnih pasov: »Seveda jih uporabljamo, vendar le takrat, kadar je res nevarno, ker nas ovirajo pri delu«. Kaj pa z napravami; so te v redu?

Na streho se pride iz livarne po stopnicah, na začetku katerih je le tabla: »Žerjavna proga. Dostop nezaposlenim prepovedan«.

Vrata na vrhu stopnic so običajno odprta in se ne zaklepajo. Del konstrukcije, na kateri je

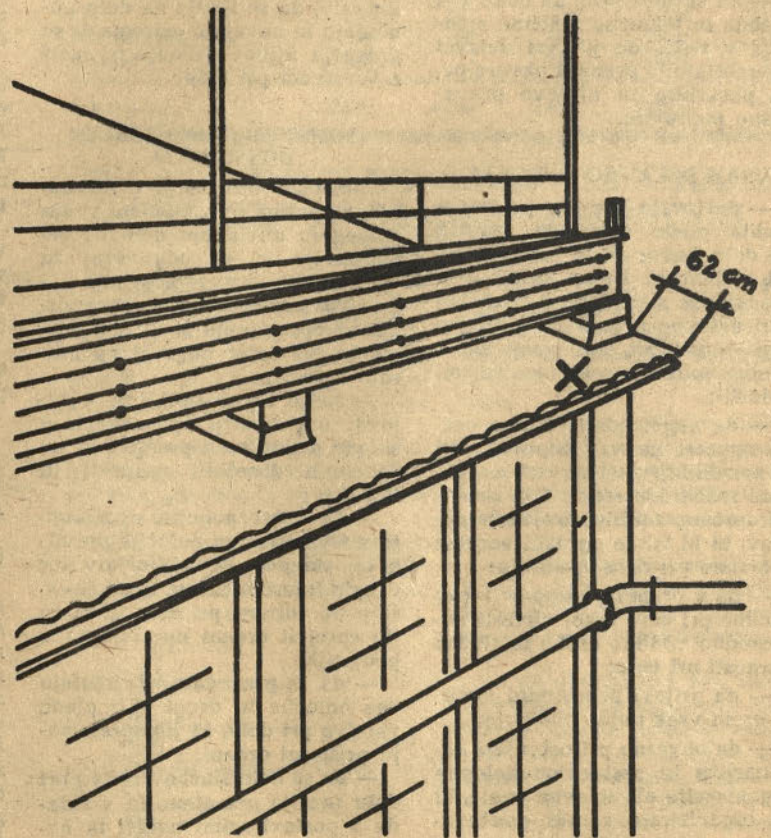
delovišča izdal konkretnih varnostnih navodil tako glede načina dela kot uporabe zaščitnih sredstev;

2. ponesrečeni kljub temu, da je kvalificiran in je bil seznanjen s »Pravilnikom o varnostnih ukrepih«;

a) ne uporablja redno zaščitnih sredstev;

b) podcenjuje nevarnosti, ki mu grozijo pri delu;

3. sodelavec, čeprav starejši, brez vsakega ukrepanja dopusti, da se njegov tovariš izpostavi življenjski nevarnosti, torej tudi sam enako podcenjuje možnost nezgode pri delu.

Skika delovišča. Križec označuje mesto, kjer je delavec stal v trenutku nezgode.

pritrjen drsni vod, ni posebej ograjen oziroma zaščiten. Takšno ograjevanje ne bi imelo smisla, ker se tu gibljejo normalno samo žerjavovodje in vzdrževalci, ki poznajo okolje in varnostne ukrepe, če pa pridejo na streho krovci ali kleparji, jih takšna ograja ne bi mogla zadržati, da ne bi mogli priti na rob strehe, zato morajo njihovi vodje v vsakem primeru poskrbeti za varnost pri delu.

Raznih drugih drobnih opažanj tu ne bom našteval. Poskusimo na podlagi iznešenega izvršiti analizo tega primera. Ugotavljamo:

1. odgovorni delovodja ni pred začetkom dela na podlagi oglada

Te ugotovitve pa so takšnega značaja, da se kaže ob njih resno zamisliti. Pri tem si ne morem kaj, da ne bi izbrskal na dan nekega zanimivega podatka, ki je podan v decembrskem poročilu naše HTV službe in govori o letnem številu nezgod v našem podjetju v letu 1961—1965.

Takole izgleda ta stvar z nezgodami pri delu:

V letu 1961: 165 nezgod

1962: 145 nezgod

1963: 149 nezgod

1964: 164 nezgod

1965: 196 nezgod

(Nadaljevanje na 9. strani)

K problematiki nezgod

(Nadaljevanje z 8. strani)

Pred nami je torej rezultat skoraj petnajstletnega organiziranega delovanja na področju preprečevanja nezgod. Niso mi pri rokah številke, vem pa, da smo vlagali velike vsote za nabavo zaščitnih sredstev in da te vsote stalno naraščajo. Vem, da smo izdelovali pravilnike, poslušali predavanja, hodili na seminarje in sestanke, da so bili vodilni organi naše HTV službe deležni dodatne izobrazbe in specializacije zopet v obliki seminarjev, predavanj, obiskov v sorodnih industrijah v tu- in inozemstvu

itd. Vem, da so se vlagala in se še vlagajo znatna sredstva za tehnično izpopolnjevanje in zaščito strojev in naprav. Končni rezultat ob zaključku leta 1965 pa je, milo rečeno, zaskrbljujoč. Če pregledamo samo nekaj mesečnih poročil o neizgodbah, bomo v analizah našli v pretežni večini:

- opuščanje varnostnih ukrepov;
- propuste pri uporabi zaščitnih sredstev;
- osebno neprevidnost;
- podcenjevanje nevarnosti.

Tako v opisanem primeru ne-

ŠOFERJI-AMATERJI POZOR PRED OGLJIKOVIM MONOKSIDOM

Zastrupitve z ogljikovim monoksidom niso redke. V zadnjem času je kronika zabeležila zaskrbljujoč porast nesreč s tem nevarnim plinom, prav posebno pa še med vozniki avtomobilov. Vozniki se prav radi zadržujejo v zaprtih in tesnih garažah poleg svojega vozila ali v njem v času delovanja motorja, zaradi neopretnosti se mnogi izpostavljajo veliki nevarnosti zastrupitve z ogljikovim monoksidom, ki je sestavni del izpušnih plinov motorjev z notranjim izgorevanjem. Glede na vrsto uporabljanja goriva vsebujejo izpušni plini motorjev 4—7 volumskih odstotkov ogljikovega monoksida. Poleg omenjenega plina tvorijo zmes izpušnih plinov še:

Ogljikov dioksid (CO_2)

Vodni hlapi (H_2O)

Dušik (N_2)

Količinska razmerja plinov, izražena v litrih oziroma volumskih (prostorninskih) odstotkih, nastalih na primer pri izgorevanju 1 kg 74 oktanskega bencina ob dodajanju 14,92 kg zraka (dodatek zraka je nekoliko nizek) so naslednje:

Oglj. monoksid	486 l oziroma
Oglj. dioksid	110 l oziroma
Vodne pare	1683 l oziroma
Dušik	8210 l oziroma

4,28 volumskih odstotkov
9,61 volumskih odstotkov
14,66 volumskih odstotkov
71,45 volumskih odstotkov

Ogljikov monoksid je plin brez barve, vonja in okusa, po specifični teži je približno enak zraku. Ta plin je izredno strupen, pred njim pa nas ne more ščititi niti plinska maska. Nastaja pri izgorevanju vseh vrst goriv, v posebno velikih količinah pa se razvija, če pri gorenju primanjkuje zraka. Če vdihavamo ta strupeni plin hkrati z zrakom, se veže podobno kot kisik na hemoglobin (krvno barvilo), ki ga vsebujejo

rdeča krvna telesa. Vendar je nagnjenost ogljikovega monoksida do vezanja na hemoglobin 300-krat večja, kot je to primer pri anfiniteti zračnega kisika. Zaradi tega povzročajo že zelo nizke koncentracije ogljikovega monoksida po dolgotrajnejšem vdihavanju popolno izpodrinjenje kisika iz hemoglobina, na njegovo mesto se veže ogljikov monoksid, a posledica tega je zastrupitev. Smrt nastopi, če je blokirano 60—70 % hemoglobina z ogljikovim monoksidom. Če vsebuje zrak 0,01 odstotka ogljikovega monoksida je lahko že zmanjšana delovna storilnost človeka, ki tak zrak vdihava. 0,4 % ogljikovega monoksida v zraku učinkuje smrtno v eni uri.

Pri manjših koncentracijah dobi zastrupljenec vrtoglavico, glavobol, šumenje v ušesih, slabost v udih. Pri večjih količinah nastopi nezavest v pol minute do 2 minute. Barva kože in sluznice postaneta rožnati, zenice široke, na ustih se pojavi pena, dihanje je počasno, pulz komaj tipljiv, temperatura je izpod normale. Tako sliko zastrupljenja lahko zamenjamo za pijanost. Posledice prebolelega zastrupljenja so tako različne psihoze, dezorientacija in pomanjkanje razsodnosti.

Prvo pomoč nudimo zastrupljencu tako, da ga prenesemo na sveži zrak, mu odpnemo obleko in izvajamo umetno dihanje z vdihavanjem kisika in 7-odstotnega ogljikovega dioksida. Pri reševanju je potrebna skrajna previdnost, da se reševalci ne zastrupijo! V nujnih primerih zastrupitve z ogljikovim monoksidom, kjer ponesrečenca po 2 urah ne spravimo k sebi je nujna takojšnja zdravniška pomoč, kjer bo zastrupljenec dobil transfuzijo krvi. Če povzamemo navedene podatke in pojasnila v zvezi z

(Nadaljevanje na 10. strani)

zgode dne 26. januarja kot v velikem številu ostalih nezgod zasledimo torej pojave, ki govorijo o nekakšni neprizadetosti odnosno nezainteresiranosti ali če hočete, pomanjkanju discipline in čuta odgovornosti tam, kjer pride do izraza osebni faktor.

Ko smo pred mnogimi leti gradili sistem HTV službe v našem podjetju, sem se osebno sicer ogreval za tako imenovani inšpektorski sistem, ki daje HTV organom določena pooblastila za ukrepanje na licu mesta, s čemer pa seveda ne trdim, da sem tega mnenja še danes. Takrat je prevladovalo mnenje, da se je treba posluževati humanejših metod, to je vzgoje in prepričevanja. Na tej osnovi je bila nato izdelana celotna organizacija, tako centralna kot tudi po obratih po tako osvojenih načelih se je in se še odvija naše delo. Toda ali se danes še vedno v polni meri zavedamo, kakšne dolžnosti smo s tem sistemom prevzeli? Ali te dolžnosti tudi izvajamo? Ali je naše vsakodnevno bdenje nad varnostjo pri delu na dostojni višini, ki ustreza našim obvezno-

stim in vloženim materialnim sredstvom?

Odgovor na to vprašanje, bi presegel okvir mojega pisanja. Bojim se, da tudi ne bo najbolj lahek, saj je takšno vprašanje mnogo lažje postaviti, kot pa nanj odgovoriti.

Vendar smatram, da je sedaj, ob začetku leta, ob sestavljanju letnih programov, pred letnimi konferencami naših množičnih organizacij še prav posebej pravi čas, da se o teh stvareh resno pogovorimo. Občutek imam namreč, da so naša prizadevanja — v povprečju seveda — močno zbledela ter so potrebna krepkih pretresov in osvežitvev.

Postavljena vprašanja predstavlja ob enem tudi komentar k teži nezgodi 26. januarja letos. Ne slučaj, sreča ali smola, trenutno razpoloženje in drugi trenutni faktorji, temveč stalno sistematično delo na vseh inštancah, od vodstva HTV službe do zadnjega člena v verigi HTV komisij po obratih. To mora biti osnova našega dela.

Osnova v praksi, ne na papirju.
Srečko Krajnc

LANI MANJ POŽAROV

Letošnji občni zbor gasilcev, katerega so imeli 22. januarja, je potekal v znamenju kritične ocene tako delovanja društva, izobraževanja, preventivne in požarne varnosti tako v tovarni kot tudi izven nje.

Poročila, katera so podali funkcionarji društva, so bila dobro in skrbno pripravljena še posebno zaradi kritične obravnave pomanjkljivosti glede udeležbe na vajah in požarne varnosti v podjetju. Posebno zanimivo je tehnično poročilo poveljnika društva iz katerega je razvidno celotno operativno delo. Temeljita analiza ukrepov, ki jih je storilo društvo ali gasilska služba pokaže, da je bilo v letu 1965 25 primerov požarov torej kar 23 manj kot leto prej. Celotna škoda, katero so požari povzročili leta 1965, znaša 330.000 starih dinarjev. Požari so bili s pravočasno intervencijo pogaseni takoj v začetku, sicer bi bila škoda mnogokrat večja. Glavni vzroki za nastanke požarov so malomarnost in neprevidnost ter neupoštevanje gradbenih predpisov. Gasilci pa niso sodelovali samo pri gašenju, tem-

več so črpali vodo iz ogroženih obratov, reševali pri poplavi, sodelovali na drugih gasilskih akcijah. Občni zbor je temeljito obravnaval celotno požarno varnost v podjetju, na tej osnovi pa je sprejel nekaj sklepov, ki naj stanje v bodoče še izboljšajo. Društvo ima v svojih vrstah 96 članov, od tega mnogo mladine, katera se postopoma seznanja z delom in nalogami društva, posebno pa z napravami za gašenje požarov v tovarni. Glede orodja in opreme je občni zbor bil mnenja, da je to potrebno stalno izpopolnjevati, da nas nesreča ne iznenadi, posebno potrebno je za potrebe gašenja nabaviti novo gasilsko črpalko »Rosenbauer«, ker so sedanje razen »SORE« zaradi pogostega črpanja umazanih voda v obratih, dotrajale in nesigurne. Za črpanje umazane vode pa se naj nabavi posebna črpalka.

Na tem občnem zboru je društvo izvolilo nov upravni odbor, katerega bo vodil dipl. str. ing. Slavko Plevnik, operativno vodstvo pa je bilo zaupano tov. Krumpak Štefanu.

— M. A. —

ONESNAŽENJE OZRAČJA IN ZDRAVJE

Onesnaženje zraka s škodljivimi plini, parami in aerosoli postaja vse večji zdravstveni, ekonomski in socialni problem, zlasti v državah z zelo razvito industrijo. Zrak onesnažujejo predvsem industrija, promet in gospodinjstva. Problem onečiščenja atmosfere se kot javno zdravstveni problem javlja prvič 1273. leta v Londonu, ko je izšla znamenita uredba o dimu (antismoke ordinance) ki je prepovedovala uporabo premoga, ki daje sajast dim, ker je to smatralo škodljivo za zdravje. V atmosferi vseh posebno še industrijskih naselij po pravilu obstojajo večja ali manjša onečiščenja ozračja. To so predvsem prah in plini organskega in anorganskega porekla. Na splošno se danes govori o aerosoli in se pod tem imenom razumejo atmosferska onečiščenja, ki nastajajo na različne načine in se tudi v zraku nahajajo v različnem agregatnem stanju. Tako govorimo o prahu, dimu, megli, kar se vse lahko v ozračju najde pri najrazličnejših postopkih in operacijah kot so npr. drobljenje, eksplozije, izparjevanja metalov, galvanizacija, elektroliza, izogrevanje organskih snovi in podobno. Najpogostejši onečiščevalci ozračja so torej med trdimi delčki silicij, kalcij, natrij, aluminij, železo, svinec, cink, kadmij ter najrazličnejše ogljikovodikove spojine, katerim se danes tudi pripisuje karcinogeni učinek.

Med plinskimi onečiščevalci se najpogostejše omenjajo žveplov dioksid, žveplov ogljik, klorovodik, amonijak, fluori, aldehidi in ogljikov monoksid. Koncentracija tujih substanc v zraku je odvisna od stopnje zračnega onečiščenja ter hitrosti njegovega prečiščevanja. Važno vlogo igra vrsta goriva in pa stopnja izogrevanja, to samo pa zopet zavisi od načina kurjenja, ki se uporablja v industriji in v gospodinjstvih. Tako obstojajo znatne razlike v onečiščenju pri uporabi oglja, nafte, mazuta in drugih goriv. Količina žvepla je npr. važna pri koncentraciji žveplovega dioksida v zraku, na drugi strani pa ne smemo pozabiti, da tudi relief zemljišča in pa klimatski faktorji znatno vplivajo na koncentracijo onesnaženja ozračja. Čiščenje atmosfere zavisi od gibanja zraka, t. j. od vetrov, ki raznašajo in tako razredčujejo onečiščenja ter od padavin, ki izpirajo in odnašajo na zemljo tuje substance iz zraka. Tako smo prišli do

novega pojma do makroklimo, ki predstavlja skupek sprememb, ki se pojavljajo tekom leta v atmosferi določenega področja. Na podlagi različnih temperatur, relativne vlažnosti, sončnega žarčenja govorimo lahko o dnevnih, mesečnih in nazadnje letnih razlikah posameznih klimatskih faktorjev, tako da lahko določimo pod kakšnimi pogoji pride do večjega ali manjšega onesnaženja ozračja. Če so torej topografske in meteorološke prilike neugodne, količina onesnaženja pa prevelika lahko pride do pravih katastrof. Ne bo odveč če omenimo samo najvažnejše. V Donori Pensilvanija je v 4 dneh oktobra 1948 umrlo 20, obolelo pa 7.000 ljudi. 1950 je v Mehiki v Poza Rica v enem dnevu umrlo 22 ljudi, obolelo pa 320. V Londonu je od 5. do 8. decembra 1952 umrlo 4.000 ljudi, število obolelih pa je bilo tako veliko, da niti ni na razpolago o tem točnega podatka. V vseh treh primerih so bili glavni vzrok neugodne klimatske prilike in pa zračna onečiščenja, najbolj prizadeti pa so bili starejši ljudje, bolani in invalidi. Poleg akutnega delovanja v glavnem na sluznice dihal tudi pri kroničnem delovanju atmosferskih onečiščenj na ljudi stopajo v ospredje zlasti draženja dihalnih organov, v zadnjem času tudi vedno bolj spravljajo pljuč-

nega raka v zvezo z različnimi organskimi onečiščevalci kot so to benzpiren, ki so ga dokazali pri meritvah v vseh večjih ameriških mestih, kjer so tudi statistično dokazali večje število rakastih obolenj pljuč. Poleg tega direktnega delovanja zračnih onečiščenj pa lahko govorimo tudi o indirektnem, ki je mnogotero. Naj omenimo samo korozivno delovanje žveplovega dioksida in s tem v zvezi hitrejšo propadanje hiš in industrijskih objektov, izgubo dnevne svetlobe zaradi otežkočenega prodiranja sončnih žarkov do zemeljske površine in s tem povečanih izdatkov za umetno osvetlitev, ekonomsko izgubo zaradi nepopolnega izogrevanja in neizkoriščanja odpadnih produktov (kot primer samo to, da je količina žveplovega dioksida, ki gre iz dimnikov v ozračje trikrat večje kot celotna svetlovna proizvodnja žveplene kisline), škodljivo delovanje na živali in rastline ter neprijeten duh, ki ga onečiščenja v zraku lahko dajo. Vse industrijske države že imajo sprejete zakone o dovoljenih koncentracijah atmosferskih onečiščenj in tudi naša država se je s sprejetjem zakona o varstvu zraka pred onesnaženjem uvrstila v vrsto onih, ki že skrbijo za nadzorstvo atmosfere s stalno kontrolo zračnih oneči-

ščenj. Naš temeljni zakon o varstvu zraka pred onesnaženjem točno precizira, na katere stvari je pri tem misliti in tudi pravi, da je varstvo zraka pred onesnaženjem dolžnost družbeno političnih skupnosti delovnih in drugih organizacij ter občanov. Posebna pozornost je tu posvečena graditvi industrijskih objektov in zaščiti stanovanjskih delov naselij. Občine, v katerih so objekti in naprave, ki izpuščajo v zrak škodljive snovi morajo organizirati kontrolo čistoče zraka nad svojim ozemljem. Problematiko zračnega onesnaženja raziskuje tudi svetovna zdravstvena organizacija in so njeni eksperti priporočali naslednji način raziskovalnih del.

1. Treba je ugotoviti vrsto, količino in razporeditev snovi, ki onesnažujejo zrak (kvaliteta in kvantiteta). Do danes je ugotovljenih preko 100 snovi, ki uhajajo iz industrijskih objektov, prevoznih sredstev ter onesnažujejo zrak. Od teh sta najpogostejša žveplov dioksid in pa dim.

2. Ugotoviti je treba meteorološke faktorje, ki vplivajo na stopnjo onesnaženja zraka (vetrovi, padavine itd.).

3. Zasledovati dejansko stanje onečiščenja zraka.

4. Proučevati učinek onesnaženja na ljudi, živali in rastline.

(Nadaljevanje na 11. strani)

ŠOFERJI - AMATERJI

(Nadaljevanje z 9. strani)

vzroki in posledicami zastrupitve z ogljikovim monoksidom in če hočemo, gledajoč z vidika hitro naraščajoče motorizacije, čim bolj prepričati te nesreče med vozniki motornih vozil, pridemo do zaključka, da pač obstojajo določeni preventivni ukrepi in varnostne mere, saj gre tu le za napotke in nasvete, ki pa naj bi se jih seveda vozniki dosledno držali. V prvi vrsti je prav nepoučenost osnovni vzrok omenjenim nesrečam.

Ne ogrevajte motornega vozila v garaži! Zaradi hudega mraza zunaj je ogrevanje motorja v toplejši garaži varljivo, saj bi pri tem prihranili na času in gorivu. Toda to je lahko za šoferja oziroma voznika usodno! Pri izogrevanju pol litra bencina pa izhaja z izpušnimi plini 150 litrov ogljikovega monoksida. Če vzamemo povprečno kubaturo garaže za eno vozilo (npr. Fiat 750) približno 20 do 25 m³, potem je v tem prostoru, seveda če je zaprt, po 20 minutah že tako visoka koncentracija (6,5 do 7 %) CO, da nastopi smrt zaradi zastrupitve tako rekoč momentalno. Še celo v 3 do 4-krat prostornejši garaži

bi po 20 minutah prišlo do zastrupitve z znaki omotičnosti in hudega glavobola, ali pa bi celo nastopila nezavest. Popolnoma brez nevarnosti bi bili šele v zelo velikem prostoru preko 1000 m³, vendar tudi v tem primeru le omejeno število ur.

Ne popravljajte raznih okvar pri vozilu v zaprti garaži v času delovanja motorja! Pri delu je voznik vedno tako zavzet, da pozabi na čas in na nevarnost, ki mu preti zaradi zastrupitve. Smrt ga doleti zaradi zastrupitve z ogljikovim monoksidom, ne da bi se tega zavedel. Popravljajmo vozilo na prostem ali v zelo velikem in dobro zračnem prostoru! Ne posedajte iz kakršnihkoli razlogov v vozilu v zaprti garaži v času ko motor teče. Neizkušene mu in utrujenemu vozniku se zaradi opravljenе vožnje prileže morda posedeti za trenutek in se ogreti v vozilu — pri tem pa pozabi ali pa namerno ne izključi motorja. Zaradi utrujenosti ga v trenutku premaga spanec, ki ga vodi v smrt. Vzrok, da ostane voznik v vozilu, ki ga pripelje v garažo, je morda tudi količina alkohola, ki ga je navkljub vsem predpisom zaužil. Vendar so taki

primeri praktično zelo redki, če že ne nemogoči, če pomislimo, da je najosnovnejše in najstrožje, kar je zahtevalo od voznika-šoferja — treznost!

Posebno nevarnost predstavlja uporaba etiliziranega bencina (98 oktanov) tako pri prevozu, čiščenju in popravilu naprav. Pri takem delu moramo paziti, da ne vdihavamo hlapov etiliziranega bencina in da se s tem bencinom ne polijemo. Številni smrtni primeri nas na to nevarnost resno opozarjajo. Vozila smemo s tem gorivom oskrbovati le na bencinskih črpalkah, prepovedano je nalivati bencin v vozilo z vedrom in likom kot tudi nositi bencin v odprtih posodah. Prepovedano je z usti prepipovati napravo za dovajanje bencina in sesati bencin s pomočjo cevke iz ene v drugo posodo. Uporaba stiliziranega bencina za pranje in čiščenje kakršnihkoli predmetov je najstrožje zabranjeno.

Ob strogem pridrževanju teh navodil in pravil bi bile zastrupitve z ogljikovim monoksidom in bencinskimi hlapci med vozniki motornih vozil praktično nemogoče.

-G. F.- -K. Š.-

IZOBRAŽEVANJE

Po zaključnem tečaju so v januarju tega leta opravili izpit za kurjača parnih lokomotiv na industrijskem tiru tovariš Burič Mirko, Debeljak Stanko, Golob Ludvik, Hrastnik Rudolf, Klakotčar Srečko, Lončar Franc, Mlakar Jože, Senica Ivan in Žleder Franc za podkurjača pa Pilko Martin.

Tečaj iz signalno prometnih predpisov je obiskovalo 14 slušateljev in uspešno opravilo izpite.

Za potrebe proizvodnih obratov je 10. januarja tega leta pričel tečaj za ženjavovodje. Obiskuje ga 19 kandidatov. Tečaj bo trajal 4 mesece in pol. Tečajniki so iz elektropravzav, jeklarne, livarne sive litine, livarne valjev, obdelovalnice valjev in s prometa. Letos zaključujejo 3-letno šolanje kandidati za poklic livarjev-kaluparjev. Teoretični del pouka so zaključili v soboto, 19. februarja tega leta. Zaključni izpit iz teorije in prakse bo v maju

tega leta. Šolo obiskuje 14 kandidatov.

Že v novembru 1965 smo pričeli z 2-mesečnim političnim tečajem za samoupravitelje, ki sta ga v decembru uspešno dokončali prvi dve skupini. V ponedeljek, 14. februarja je pričela politična šola za drugi dve skupini. V prvih dveh skupinah je bilo zajetih 58 slušateljev, medtem ko je sedaj zajetih 70 članov naše delovne organizacije.

Od naših štipendistov je lani dokončalo šolanje:

Marinšek Marjan, na II. stopnji pravne fakultete. Sedaj stažira v pravni službi.

Šuklje Aleš, na II. stopnji fakultete za naravoslovje in tehnologijo — oddelku za metalurgijo. Spomladi bo odšel na odslužitev kadrovskega roka v JA.

Plazar Stane, na Višji šoli za socialne delavce. Sedaj stažira v kadrovskega sektorju.

Goršek Martin, na I. stopnji tehniške fizike. Stažiral je v razvojnem oddelku, jeseni pa odšel na odslužitev roka v JA.

Sadar Jože, na I. stopnji ekonomske fakultete. Zaposlil se je v drugem podjetju, dolžno štipendijo pa povrnil.

Kojnik Avgust, na kemotehniški šoli v Rušah. Sedaj stažira v kemičnem laboratoriju.

Mernik Silvo, na kemotehniški šoli v Rušah. Sedaj stažira v kemičnem laboratoriju.

Jurkovšek Ivan, na metalurškem odseku tehniške šole v

Ljubljani. Šolanje nadaljuje, štipendija v izterjavi.

Plevnik Peter, na istem oddelku kot Jurkovšek. Šolanje nadaljuje. Štipendija v izterjavi.

Imeli smo nekaj primerov predolgega zavlačevanja študija, kar pomeni neizpolnjevanje pogodbenih obveznosti. Ker se tudi po razgovoru na seji kadrovske komisije DSP niso vsi štipendisti držali pogodbenih obveznosti, smo odstopili od pogodbe in zahtevali povrnitev izplačanih zneskov štipendije in kredita v 12 primerih in sicer pri 6 visokošolcih, 5 višješolcih in pri 1 srednješolki. Med temi sta tudi dva primera, ko sta štipendista opustila študij in odšla v inozemstvo, ne da bi poprej o tem obvestila štipenditorja, to je našo delovno organizacijo. Tudi sedaj se ne javljata.

V lanskem letu smo zaradi povišanja stroškov šolanja, zlasti pa prehrane in stanovanja dvakrat povišali štipendijo in sicer s prvim januarjem 1965 za 3000 din, od 1. oktobra 1965 pa še za 4000 din, mesečno linearno. Študentom v Ljubljani smo, kjer se je le dalo, oskrbeli stanovanja v študentovskem naselju. V tem naselju imamo plačanih 10 ležišč, stanuje pa tam 11 študentov, ki so še naši štipendisti, medtem ko smo pri treh že odstopili od pogodbe, kakor že prej omenjeno. Študijski pogoji so v naselju mnogo ugodnejši, razen tega pa tudi cena stanovanja in prehrane.

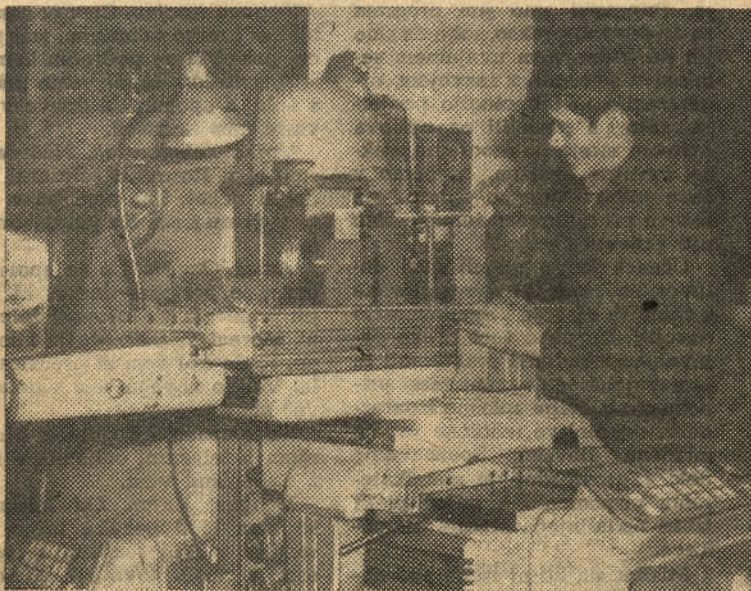
GIMNAZIJCJI NA PRAKSI

Pri obravnavanju nalog reformirane gimnazije in sodobne splošne izobrazbe, ki naj jo posreduje, ne moremo mimo uvedbe tehnične vzgoje z delom v proizvodnji, kar je nova pomembna vzgojno-izobraževalna komponenta. S to razširjamo pojem splošne izobrazbe, ki naj jo posreduje gimnazija. Splošne izobrazbe si v današnjem času ne moremo zamisliti brez splošne tehnične kulture. Pri tem mislim na razumevanje proizvodnega procesa in z vključevanjem mla-

našnje civilizacije in tehničnega napredka.

V primerjavi z delovno in tehnično vzgojo v osnovni šoli je cilj tehnične vzgoje v gimnaziji in vključevanja učencev v delo v proizvodnji, da se na višji ravni neposredno spozna s proizvodnjo, njeno strukturo, vsebino in oblikami funkcioniranja.

Tega se je v celoti zavedala tudi celjska gimnazija, ki je v ta namen poslala učence tretjih razredov na prakso v podjetja v občini Celje.

dega človeka vanj, na pravilno vrednotenje dela v proizvodnji, na sposobnost ravnanja z instrumenti in orodji, na delovne navade in delovno kulturo sploh.

Tehnično izobraževanje, ki seveda v gimnaziji ne more biti tako poklicno-strokovno usmerjeno kot v strokovni šoli, je nujna potreba splošno izobraženega človeka v katerem koli poklicu v sodobnem življenju, v dobi da-

Naše podjetje je sprejelo 28 učencev in sicer 15 fantov in 13 deklet. Zaradi specifičnih pogojev dela v našem podjetju, smo jih razdelili po obratih — oddelkih in sicer tako, da smo fante dali na bolj zahtevna in fizična dela, dekleta pa v strokovne službe. Izbrali smo dela, na katerih naj bi si pridobili čimboljše vpogled v tehnologijo proizvodnje in organizacijo dela oziroma podjet-

(Nadaljevanje na 12. strani)

ONESNAŽENJE OZRAČJA IN ZDRAVJE

(Nadaljevanje z 10. strani)

5. Ugotoviti ekonomsko socialno škodo zaradi manjše produktivnosti: izgube zaradi bolezni, nesreč, invalidnosti in smrti. Škoda na zgradbah, opremi, na sredstvih za delo, povečanje izdatkov za čiščenje in pranje, izgubo zaradi zmanjšane turizma, izgubo zaradi uhajanja surovin, prahu in plinov. Zavod za zdravstveno varstvo v Celju si je zadal za nalog; da začne s to vrstno dejavnostjo na teritoriju ožjega območja mesta Celja in Štor in to po fazah dela. Prva faza naj bi obsegala meritve ozračja, ker ni mogoče ugotoviti vpliva onesnaženja atmosfere ljudi, ne da bi prej poznali količino in razporeditev glavnih onesnaževalcev ozračja. To delo pa zahteva skupnega sodelovanja strokovnjakov najrazličnejših področij zdravnikov, meteorologov, toksikologov, inženirjev, statistikov in drugih. Tako postane kompleksen problem atmosferskih onečiščenj enostavnejši. Razumljivo pa je,

da je treba zagotoviti tudi dovoljno število aparatov za stalno jemanje vzorcev zraka, urediti je treba klimatološko postajo, postaviti je treba več postaj za merjenje temperature in vlage na različnih višinah in podobno. Vse to pa zahteva izredno mnogo dobre volje in pripravljenosti za sodelovanje z občinskimi organi, predstavniki industrije in končno s komunalnim zavodom za socialno zavarovanje, ki morajo predvideti in pa tudi zagotoviti zadostna sredstva za izvajanje tega prepotrebne dela, ker zdravstvena služba sama teh sredstev ne premore. Le temeljite raziskave in na podlagi njih izvršene sanacije na tem področju bodo lahko tekom let pokazale, da je bilo to delo potrebno, statistika sama bo pa dala dokončen odgovor na mnoga zastavljena vprašanja s področja onečiščenja ozračja in bo sigurno dokazala povezavo med tem, kaj ljudje vdihavajo in njihovim zdravjem.

Dr. B. Hrašovec

Na podlagi 2. odstavka člena 146 Temeljnega zakona o delovnih razmerjih (TZDR — Uradni list SFRJ, št. 17/65), je za čas do uveljavitve novega Pravilnika o delovnih razmerjih, delavski svet podjetja Železarne Štore sprejel na svojem rednem zasedanju dne 27. 1. 1966 naslednji

ZAČASNI SKLEP

po katerem se v Železarni Štore urejujejo odmori, počitki, dopusti in drugo obliko odsotnosti z dela.

1. Odmor med delom

1. člen

Odmor med rednim delovnim časom traja 30 minut in ga delavci, ki delajo poln delovni čas, koristijo po razporedu, katerega določijo delavski sveti enot, vendar ne na začetek ali konec predpisanega delovnega časa.

2. člen

V času odmora se delavci ne smejo odstraniti iz podjetja. Vsa določila o odgovornosti delavcev za redni delovni čas veljajo tudi v času odmora.

3. člen

Odmor izven določenega razporeda odredi po potrebi delavčev neposredno pristojni vodja dela.

4. člen

Delavec, ki dela v skrajšanem delovnem času, ima pravico do odmora skupaj z ostalimi delavci. Ta odmor se mu šteje v delovni čas.

5. člen

Odgovorni predpostavljeni delavec mora podrejenim omogočiti, da koristijo odmor.

2. Dnevni počitek, tedenski počitek

6. člen

Delavec ima pravico do dnevnega počitka med dvema zaporednima delovnima dnevnima.

Dnevni počitek traja najmanj dvanajst ur.

7. člen

Delavec ima pravico do tedenskega počitka, ki traja najmanj 24 ur in je praviloma nedelja.

Delavski svet enote sprejme sklep, da se za dan tedenskega počitka določi kak drug dan v tednu, če narava in razpored dela narekuje to potrebo.

Če je nujno, da delavec dela na dan svojega sicer odrejenega tedenskega počitka, mu pripada za tak počitek en dan v istem ali naslednjem tednu.

8. člen

Tisti predpostavljeni delavec, ki v smislu tega pravilnika določene pravice koriščenja tedenskega počitka onemogoči svojim podrejenim delavcem, krši delovno dolžnost.

3. Letni dopust

9. člen

Delavec pridobi pravico do letnega dopusta po enajstih mesecih nepretrganega dela. Delavec ima pravico koristiti dopust vsako leto, če medtem ne prekine dela.

Za prekinitev dela se ne šteje, če je delavec pri prehodu iz druge organizacije napravil presek do treh delovnih dni.

10. člen

Delavcu, ki je nastopil delo v Železarni Štore, prej pa je delal v drugi organizaciji, ne pripada v tistem letu letni dopust v Železarni Štore, če je v prejšnji organizaciji pridobil pravico do koriščenja dopusta.

Izjemoma lahko pristojna komisija za sklepanje delovnih razmerij odloči drugače. Na osnovi takega sklepa mora kadrovski sektor izdati odgovarjajočo odločbo.

11. člen

Delavcu, ki mu preneha delo v Železarni Štore, je treba omogočiti, da pred prenehanjem dela izrabí svoj letni dopust v roku, določenem s tem pravilnikom. Rok, ki je določen za prenehanje dela, ne more biti podaljšán zaradi dopusta, na katerega je prizadeti delavec upravičen.

12. člen

Letni dopust delavca traja najmanj štirinajst, a največ trideset delovnih dni.

Pripadajoči letni dopust se ugotovi po naslednjih kriterijih:

- a) po analitični oceni delovnega mesta;
- b) za delovno dobo;

- c) za posebne pogoje;
- d) za posebne socialne pogoje.

Ad A) Osnove za odmero letnega dopusta po analitični oceni:

grupa	točke	dni dopusta
I.	do 200	2
II.	201 do 300	3
III.	301 in več	4

Ad B) Osnove za odmero letnega dopusta po delovni dobi:

razred *	delovna doba	dni dopusta
1.	do 5 let	10
2.	od 5 do 15	15
3.	od 15 do 25	20
4.	od 25 do 30	25
5.	nad 30	27

Tabela kriterjev A + B:

	A I	A II	A III
B 1	12	13	14
B 2	17	18	19
B 3	22	23	24
B 4	27	28	29
B 5	29	30	30

Ad C) Posebni pogoji:

Delavski sveti enot razpolagajo z dodatno kvoto dni za dopuste, ki jo dele samostojno, upoštevaje predvsem naslednje kriterije:

- redno izmnsko delo tudi ponoči;
- posebno težko fizično delo ali drugi izredno težki pogoji dela;
- posebna prizadevnost in uspeh pri delu.

GIMNAZIJCJI NA PRAKSI

(Nadaljevanje z 11. strani)

ja. Pripravili smo jim program za 12-dnevno prakso, tako da smo jih na tridnevem uvajalnem seminarju seznanili z razvojem, organizacijo in tehnologijo podjetja, nato pa razdelili na njihova delovna mesta po programu prakse. Prvotna bojazen, da bomo v času njihove prakse naleteli na težave pri njihovem delu, se niso niti pojavile.

Učenci, ki so stopili med delavce, so kaj hitro navezali stike z njimi in s svojo prizadevnostjo osvojili simpatije vseh. Tako delovno vzdušje med praktikanti in proizvajalci je v polni meri pripomoglo k dvigu splošne izobrazbe in dopolnitve tehnične vzgoje mladega človeka. Spoznavanje dela v proizvodnji je marsikateremu pripomoglo k odločitvi in izbiri nadaljnjega študija ali poklica.

Mislím, da mi ni treba podrobneje analizirati to prakso, saj so njihovi predpostavljeni izrazili vso pohvalo in si takšnih sodelavcev — praktikantov še želijo.

Kaj so učenci dosegli in pridobili v tem času, pa nam pričajo njihove izjave.

Stane Flander. Upam, da smo dosegli svoj namen predvsem po zaslugi sodelavcev, ki so nas ljubezno sprejeli z razumevanjem do mladih.

Božidar Hering. Zadovoljni odhajamo v šolo, saj so nam nudili

v tovarni vse kar smo želeli.

Tatjana Kocjan. Čeprav nam je bil čas kratko odmerjen, smo precej pridobili na področju kemije.

Ana Kolar. Zopet bomo pričeli s šolo, a spomin na dneve v tovarni nam bo ostal.

Vojka Zabukovšek. Nedvomno smo si v štorovski železarni pridobili nekaj, kar nam bo v šoli in v poznejšem življenju koristilo.

Anica Ocvirk. Če se spomnim nazaj in preletim dneve, ki sem jih preživela v štorovski železarni, moram priznati, da je bilo lepo, lepše kot sem si predstavljala. Veliko novega sem videla, še več slišala.

Za spoznanje bogatejša z znanjem o železarni odhajam v šolo z najlepšimi vtisi.

Vengust Anton. Od železarne se bom ločil nekako težko, saj sem se v njej seznanil s procesom v naših tovarnah. Delovni kolektiv nas je sprejel lepo in smo se počutili kot enakopravni člani delovnega kolektiva. Železarna mi bo za vedno ostala v spominu.

Trud, ki so ga vložili delavci pri strokovnem izpopolnjevanju gimnazijcev je s temi priznanji bogato poplačan. Dokazali smo, da kljub težkim pogojem dela, zastarelim stroji in zahtevam proizvodnje, znamo tudi pomagati tistim, ki si želijo znanja. In prav je tako.

Ad D) Posebni socialni pogoji:

Delavci, ki izpolnjujejo posebne socialne in druge pogoje, določene s tem pravilnikom, so upravičeni na dodatek letnega dopusta in sicer:

a) delavka z enim ali več otroki do 7 let starosti ima pravico na 2 dni dopusta;

b) aktivnim udeležencem NOV in internirancem pripada glede na trajanje njihove udeležbe v NOV ali internaciji:

od leta 1941	5 dni
od leta 1942	4 dni
od leta 1943	3 dni
od leta 1944	2 dni

Aktivna udeležba v NOV ali internaciji se dokazuje praviloma s podatki v delovni knjižnici.

c) invalidom:

nad 40 do 60 %	3 dni
do 40 %	2 dni
nad 50 %	4 dni

Invalidnost mora biti ugotovljena z odločbo pristojnega organa.

13. člen

Kadrovska služba podjetja izdela spisek o dopustih posameznikov v pogledu kriterijev A), B) in D). Spiske dostavi DSE zaradi izdelave terminskih razporedov, 30 dni pred pričetkom leta.

14. člen

Višina skupne kvote dni po kriterijih C, s katero razpolagajo posamezni DSE, znaša:

a) za proizvodne, vzdrževalne in pomožne obrate največ povprečno 3 dni na zaposlenega;

b) za strokovno-administrativne službe, združene v DSE uslužbenici pa povprečno 1 dan na zaposlenega.

DSE, ali po njim imenovana komisija, ki mora imeti 5 članov, dele kvoto dodatnega dopusta, upoštevajoč kriterije po C, tako da določijo za posameznike:

- pod a) navedenih obratov od 0 do 6 dni
- pod b) navedenih službah od 0 do 2 dni.

O razdelitvi dodatnih dni dopusta na posameznike morajo enote obvestiti kadrovske službe najkasneje do 1. decembra tekočega leta za naslednje leto.

15. člen

Delovna ali organizacijska enota izdela terminski raspored koriščenja dopustov po posameznih delavcih.

Razpored mora biti objavljen na oglasni deski delovne ali organizacijske enote ali z individualnimi obvestili na delavca. Obvestilo iz prejšnjega odstavka služi kot dokaz o tem, da je delavcu bilo omogočeno koriščenje letnega dopusta.

16. člen

Delavci imajo pravico ugovora glede na odmero letnega dopusta, če menijo, da so njihove pravice iz člena 12. in drugih tega pravilnika bile kršene.

Ugovor vložijo prizadeti delavec na upravni odbor podjetja.

17. člen

Delavec ima pravico, da izkoristi letni dopust neprekinjeno: le na njegovo zahtevo oziroma z njegovim pristankom lahko vodja delovne enote ali vodja sektorja odobri koriščenje letnega dopusta v dveh delih.

18. člen

Višino osebnega dohodka za čas letnega dopusta določa Pravilnik o oblikovanju in razdeljevanju sredstev za osebne dohodke.

19. člen

Čas, ko je delavec odsoten z dela po kakršni koli osnovi, določeni v pravilniku o delovnih razmerjih, ki se prizna v delovni staž, se ne more všteti v letni dopust, ki delavcu pripada po osnovah in merilih tega pravilnika.

20. člen

Delavcem, ki do konca leta, za katerega se določa letni dopust, še niso stari 18 let, se določi letni dopust po osnovah, določenih s tem pravilnikom ter posebnim dodatkom 7 delovnih dni.

21. člen

Delavcu, ki odhaja na odsluženje vojaškega roka, pa še ni izkoristil pripadajočega letnega dopusta, se omogoči pred odhodom koriščenje rednega letnega dopusta.

22. člen

Če delavec v času letnega dopusta zboli, se čas odobrenega bolovanja ne šteje v letni dopust.

23. člen

Dolžina letnega dopusta, odmerjena po osnovah na staž (B), se določa na delovno dobo, ki jo je delavec izpolnil do konca leta, za katerega se mu odmerja dopust.

24. člen

Mimo dokončne razporeditve lahko delavec koristi svoj dopust le v primeru, če o tem doseže sporazum z vodjem delovne oziroma organizacijske enote.

25. člen

Pri določitvi razporeda je upoštevati delavčeve želje glede na termin koriščenja dopusta v mejah možnosti, ki jih dopušča delovni proces in naloge družbenega plana podjetja. Mimo razporeditve po gornjem odstavku ima delavec pravico, da en dan svojega letnega dopusta izrabiti tisti dan, ki ga odredi sam, vendar v soglasju z vodjo enote.

26. člen

Kakršnokoli koriščenje rednega dopusta mimo razporeditve in brez sporazuma iz prejšnjih členov, pomeni neopravičeno izostajanje z dela in kršitev delovne dolžnosti.

27. člen

Delavec, ki ni koristil letnega dopusta, čeprav mu je bilo to omogočeno v skladu z določili tega pravilnika, ni upravičen zahtevati nadomestila za neizrabljeni letni dopust in mu ga podjetje tudi ne more plačati.

28. člen

Delavec sme koristiti letni dopust, ki mu pripada za posamezno leto tudi začetkom prihodnjega leta, vendar le pod pogojem, da začne koristiti dopust najkasneje zadnji dan tekočega leta.

29. člen

Od delavca ni mogoče zahtevati, da prekine dopust, ki ga je že nastopil razen, če gre za opravljanje del, ki jih narekuje višja sila ali nujnost posla, za katerega je prisotnost delavca neobhodno potrebna. V takem primeru ima delavec pravico, da mu podjetje povrne stroške prevoza in drugo škodo, ki jo ima s tem v zvezi (povrnitev že plačanih penzijskih uslug in podobno).

Delavca lahko odpokliče z dopusta tisti, ki mu je dopust odobril. Kdor delavca odpokliče, da tudi zahtevke za povrnitev stroškov ali škode, ki jo je eventualno utrpel delavec zaradi prekinitve dopusta.

30. člen

Skrajsani delovni čas iz kakršnihkoli razlogov v ničemer ne vpliva na razporeditev dopusta.

4. Odsotnost z dela z nadomestilom osebnega dohodka**31. člen**

Delavec ima pravico biti odsoten in dobiti nadomestilo osebnega dohodka v naslednjih primerih:

- zaradi smrti zakonca, otrok in ožjih sorodnikov, ki živijo v skupne gospodinjstvu, ali če je skrbnik pogreba 3 del. dni
- zaradi smrti staršev, staršev zakonca, bratov, sester 2 del. dneva
- zaradi rojstva otroka 2 del. dneva
- zaradi poroke 2 del. dneva
- zaradi selitve 2 del. dneva
- ob vpoklicu na orožne vaje in ob povratku z orožnih vaj po en dan 2 del. dneva
- ob vpoklicu na odsluženje, dosluženje vojaškega roka 3 del. dni
- v slučaju težje bolezni ožjega sorodnika, v kolikor zdravnik javne zdravstvene službe ne more dodeliti bolniškega dopusta in če ni v družini nikogar, ki bi negoval otroka, resničnost pogoja potrdi zdravnik 3 del. dni

Delavec je upravičeno odsoten po tem členu, če je nastopil razlog iz prejšnjega odstavka in če je o tem izposloval odobritev svojega nadrejenega. Odsotnost po tem členu ne more v nobenem primeru biti daljša od 7 delovnih dni v koledarskem letu.

32. člen

Pravico do odsotnosti in nadomestila v smislu prejšnjega člena ima delavec tudi, če ga zadenejo elementarne ali druge nezgode, vendar sme odsotnost trajati največ 7 dni v posameznem koledarskem letu.

33. člen

Pravico do odsotnosti in nadomestila ima delavec v primeru, kadar se kot predstavnik družbeno-politične ali športne organizacije udeležuje sej, zborovanj, ali tekmovanj, vendar sme odsotnost trajati skupno največ 7 dni v posameznem koledarskem letu.

34. člen

Delavci, izvoljeni v predstavniška telesa, so upravičeni na odsotnost z dela z nadomestilom OD toliko dni v letu, kolikor je potrebno, da se udeležujejo zasedanj in opravijo svoje predstavniške dolžnosti.

35. člen

Odsotnost po členu 31., 32. in 33. tega pravilnika odobrava kadrovska služba podjetja v sporazumu z vodjem delovne ali organizacijske enote.

V izjemnih primerih, kadar je odsotnost nujna in upravičena daljša od 7 dni, odobrava UO podjetja.

36. člen

Delavec ima pravico bili odsoten z dela in dobiti nadomestilo osebnega dohodka, če se strokovno ali družbeno-ekonomsko izobražuje po pogojih, kakor jih določa Pravilnik o izobraževanju v Železarni Store.

Trajanje odsotnosti z nadomestilom osebnega dohodka je za izobraževanje omejeno in sicer:

	Delovnih dni
a) za pripravo na zaključni izpit po zahtevnejšem tečaju, seminarju	2
b) za vsak izpit na poklicnih šolah in šolah II. stopnje	1
c) za pripravo na zaključne izpite na poklicnih šolah ali šolah II. stopnje	16
d) za vsak izpit na višji ali visoki šoli	2
Za primere pod b), c) in d) se odobri tudi več dni, če je s statutom šole tako določeno.	
e) za diplomski izpit na višji ali visoki šoli	20

Pravico do odsotnosti po posamezni osnovi iz prejšnjega odstavka je enkratna. Delavec ne more zahtevati odsotnosti z nadomestilom osebnega dohodka za ponovitev izpita.

Izpolnitev pogojev za odobritev odsotnosti po prejšnjih odstavkih ugotavlja kadrovska služba.

Za vse druge primere izobraževanja, ki niso zapopadeni v prejšnjih odstavkih tega člena, odobrava odsotnost z nadomestilom upravni odbor podjetja za čas do največ 30 dni, nad 30 dni pa delavski svet podjetja.

37. člen

Višino osebnega dohodka za čas odsotnosti z dela v smislu členov 31., 32., 33., 36. tega pravilnika, se obračunava enako kot nadomestilo za čas rednega dopusta.

38. člen

V času nosečnosti in porodniškega dopusta ima delavka pravico do porodniškega dopusta v trajanju 133 dni neprekinjeno.

Na podlagi zdravniškega izvida lahko delavka začne porodniški dopust 45 dni pred porodom, obvezno pa 28 dni pred porodom.

5. Odsotnost z dela brez nadomestila osebnega dohodka

39. člen

Delavec ima pravico do odsotnosti z dela brez nadomestila osebnega dohodka. Odsotnost z dela brez nadomestila osebnega dohodka se v izjemnih primerih lahko odobri delavcu za osebne opravke, kadar to ni v škodo proizvodnji ali poslovanju in kadar so za to utemeljeni razlogi, zaradi katerih delavec prosi za tako odsotnost.

40. člen

O odobritvi odsotnosti z dela brez nadomestila osebnega dohodka do 6 dni odloča vodja kadrovske službe ali od njega pooblaščen oseba, v soglasju z vodjo enote.

O odobritvi odsotnosti do 30 dni odloča upravni odbor podjetja, a nad 30 dni DSP.

41. člen

Za čas odsotnosti z dela po členu 38. tega pravilnika, ostane delavec še naprej član delovne skupnosti, njegove dolžnosti in pravice, ki se pridobijo z delom na podlagi dela v podjetju, pa mirujejo.

Delavec, ki koristi dopust po čl. 39. plača sam vse morebitne datjave za socialno zavarovanje.

6. Državni prazniki

42. člen

V praznikih, ki so proglašeni z zveznim ali republiškim zakonom, ima delavec pravico do počitka. Ti dnevi so:

- Novo leto: 1. in 2. januar
- Prvi maj: 1. in 2. maj
- Dan zmage: 9. maj
- Dan republike: 29. in 30. november
- Dan borca: 4. julij

Če pade praznovanje katerega od teh dni na nedeljo, je dela prost naslednji delavnik.

- Dan vstaje slovenskega naroda: 22. julij
- Dan spomina na mrtve: 1. november
- Mednarodni dan žena: 8. marec; je dela prost plačan dan za žene zaposlene v Železarni Store.

43. člen

Z dnem, ko se uveljavi ta začasni sklep, preneha veljavnost členov 15, 16, 17 in 18 Začasnih sklepov, ki jih je delavski svet ŽS sprejel na svoji seji dne 23. 7. 1965.

Prav tako preneha z dnem uveljavitve teh določil poglavje VI. Pravilnika o delovnih razmerjih ŽS, sprejeto na seji delavskega sveta podjetja dne 17. 1. 1962.

Ta začasni sklep začne veljati, ko ga sprejme delavski svet podjetja, uporablja pa se od 1. 1. 1966 dalje.

Določila tega sklepa tolmači UO podjetja.

Predsednik DSP
Ocvirk Franc I. r.

SMUČANJE

KLINAR BOJAN – OBČINSKI PRVAK

Ni več le naključje, da naši mladi smučarji prodirajo v sam vrh smučanja celjske občine, ampak je to odraz sistematičnega dela preko tečajev in skupnih treningov z mladimi perspektivnimi smučarji v Štorah.

Vsi naši najmlajši tekmovalci vsako leto neprestano pričakujejo za njih največjo smučarsko prireditev — občinsko prvenstvo pionirjev. Tako nestrpni so bili tudi letos pa čeprav bi se skoraj zgodilo, da bi naši najboljši ostali doma, ker se organizator prireditve ni spomnil povabiti naše društvo na občinsko prvenstvo, ki je bilo 30. januarja 1966 pri Celjski koči. No kljub vsemu smo pravočasno pripeljali na start naše najboljšie pionirje in dokazali so, da lahko nastopajo na takšni prireditvi kot je občinsko prvenstvo za pionirje v veleslalomu.

REZULTATI MLAJŠIH PIONIRJEV:

1. Marko Mežnarič	0:44,0	SK — Celje
2. Blaž Deržak	0:49,6	SK — Celje
3. Mladen Zelič	0:52,4	Štore
4. Rado Kolšek	0:52,8	Štore
5. Gojko Klinar	0:54,1	Štore
6. Marko Četina	0:57,0	SK — Celje
7. Zmago Kavčič	0:59,2	SK — Celje itd.

V tej skupini je nastopilo 27 tekmovalcev. V naši ekipi je nastopil tudi najmlajši pionir prireditve MITJA OCVIRK, ki je s svojo vožnjo navdušil množico gledalcev, zasedel pa je 17. mesto z rezultatom 1:22,5. Eden naših najboljših mladih smučarjev ALEŠ KAVKA je v zadnjem delu proge nesrečno padel, tako, da je od tekmovanja odstopil.

V skupini mlajših pionirk je tekmovala JASNA VEBER, ki se je uvrstila na odlično tretje mesto.

REZULTATI STAREJŠIH PIONIRJEV:

1. Bojan Klinar	0:73,8	Štore
2. Janko Nunčič	0:71,9	SK — Celje
3. Stanko Skoberne	0:71,0	SK — Celje
4. Srečko Vodeb	0:70,4	Štore
5. Igor Benkoč	0:68,5	SK — Celje
6. Milan Kolšek	0:66,4	Štore
7. Ivan Vrečar	0:65,8	Štore
8. Rudi Kušar	0:63,7	SK — Celje
9. Jože Damjan	0:59,5	Vojnik
10. Dušan Vodeb	0:60,0	Štore itd.

SMUČANJE

V skupini starejših pionirjev je nastopilo 29 tekmovalcev. Vsekakor je največji uspeh od naših tekmovalcev dosegel BOJAN KLINAR, ker je osvojil naslov občinskega prvaka v starejši skupini pionirjev za leto 1966. Vsi naši tekmovalci-pionirji so med prvimi desetimi. — Kot Bojan tako so tudi ostali naši tekmovalci častno zastopali naš kraj in si močno želimo, da bi tudi v bodoče dosegli podobne uspehe.

Tine Veber

PONOVNO SKUPAJ NA SMUČEH

Lahko trdim, da postaja pri nas že tradicija organizirano zimovanje na Svetini v času zimskih počitnic.

Ze drugi dan počitnic je odšla prva skupina 30 mladih smučarjev na 6-dnevni smučarski tečaj na Svetino. V tej skupini so bili zbrani naši mladi smučarji tekmovalci in vrsta mlajših nadarjenih in prizadevnih smučarjev. Ko smo prišli na Svetino smo bili vsi izredno razpoloženi, kjer nas je pričakalo idealno vreme za smuko. Takoj smo pričeli z redno vadbo in vseh šest dni vadili na snegu dnevno po 5—6 ur na terenu ob vlečnici. Skupina mladih tekmovalcev je med časom tečaja vadila tudi veleslalom in smuk na tekmovalni progi pri domu ZB na Svetini pod vodstvom tov. Čater Pavleta.

Zadnji dan popoldne so bile organizirane tekme za vse udeležence tečaja in sicer v slalomu in veleslalomu.

REZULTATI:

VELESALOM MLADIH TEKMOVALCEV:

1. Bojan Klinar	25,2 sek.
2. Vlado Maganja	25,6 sek.
3. Milan Kolšek	25,8 sek.
4. Srečko Vodeb	26,2 sek.
5.—6. Dušan Vodeb	26,8 sek.
5.—6. Franc Vrečar	26,8 sek. itd.

SLALOM MLADIH TEKMOVALCEV:

1. Jože Stojan	35,8 sek.
2. Vlado Maganja	36,8 sek.
3. Bojan Klinar	39,0 sek.
4. Dušan Vodeb	39,2 sek.
5. Srečko Vodeb	40,6 sek. itd.

SLALOM OSTALIH ČLANOV:

1. Aleš Kavka	47,2 sek.
2. Gorazd Tratnik	50,0 sek.
3. Rado Kolšek	50,6 sek.
4. Mladen Zelič	51,1 sek.
5. Damjan Klanjšek	51,6 sek. itd.

Po končanem tekmovalstvu je prva skupina zadovoljno zapustila Svetino a že drugi dan so prišli novi tečajniki med katerimi je bilo večina začetnikov.

Z razliko od prve skupine tečajnikov smo z drugo skupino predelali snov osnovnih elementov šole smučanja. Ob zaključku tečaja jih je bilo z zadovoljstvom opazovati kako so se znali ob koncu strmine zaustavljati z lepimi pluznimi zavoji. Tudi drugi skupini smo zadnji popoldan organizirali tekmovalstvo in jih razdelili v dve starostni skupini, rezultati pa so bili naslednji:

STAREJŠA SKUPINA — SLALOM

1. Srečko Tofant	41,7 sek.
2. Srečko Zupanc	45,7 sek.
3. Darja Osterman	51,2 sek.
4. Marjan Božnik	57,2 sek.
5. Iztok Barborič	61,8 sek. itd.

MLAJŠA SKUPINA — SLALOM:

1. Zdravko Lubej	46,0 sek.
2. Mojči Šlatav	49,6 sek.
3. Rasti Knez	52,2 sek.
4. Zoran Lubej	58,2 sek.
5. Milan Jager	59,7 sek. itd.

Ob zaključku zimovanja na Svetini smo se vsi veselili doseženega uspeha, tečajniki predvsem za prijetno preživele zimske počitnice, organizator pa za dvig smučanja v Štoreh.

Po končanem tečaju na Svetini smo imeli namen v Štoreh organizirati še tečaj za predšolske otroke in za tiste, ki se iz raznih razlogov tečaja na Svetini niso mogli udeležiti, toda na žalost, sneg je izkopnel.

Prepričani smo, da bodo še ugodne zime, tako, da bomo lahko še ostale naše najmlajše učili in naučili smučati.

Eden izmed udeležencev, Salamon Bojan, učenec iz ŠIKC nam je poslal o tečajih tudi naslednji dopis:

Tudi letos so mnogi pionirji in mladinci preživeli svoje počitnice na Svetini. Imeli so smučarske tečaje. Mnoge so privabili lepi smučarski tereni, posebno pa vlečnica, ki so jo odprli to smučarsko sezono. Marsikdo je poleti prispeval z udarniškim delom, da so lahko otvorili vlečnico že letos. Na koči so se razvrstile kar 3 skupine, ki so se pridno vadile smučarskih veščin. Imeli so začetniške in nadaljevalne tečaje. Vreme je bilo lepo, saj je skoraj vse dni sijalo sonce.

Dnevni program je bil pester, pa tudi malo utrudljiv, saj so dnevno smučali od 5—6 ur. Po večerji pa so igrali razne družabne igre, gledali televizijo pa tudi zapeli.

Tako so dnevi hitro tekli. Prišel je zadnji dan, ki so ga vsi nestrpno čakali, saj so imeli zadnji dan priliko, da so v tekmovalstvu pokazali, kar so se v teh šestih dneh naučili. Potem je bila razglasitev rezultatov.

S tem se je šestdnevni tečajniški program končal. Z zadovoljstvom in polni lepih vtisov so se vrnili v svoje šolske klopi.

Tine Veber

Mladinci obiskali EMO

Pred mesecem dni ali točneje 26. I. 1966 je mladinska organizacija Železarne Štore organizirala ekskurzijo v znano celjsko tovarno posode EMO. Kljub temu, da je bil ogled tovarne napovedan za popoldanski čas, se je pred takmajšno tovarno zbralo precejšno število mladincev, pa tudi starejših, da si ogledajo to renomirano podjetje, ki je znano tudi izven naših meja.

To, da je bil ogled tovarne poučen in zanimiv, o tem ne bi pisal. Vsak, ki je kdaj le prestopil prag tega marljivega kolektiva, ki je tako kot tudi ostala podjetja, zašlo po reformi v nekoliko bolj težaven položaj. Seveda pa so to težave le plod gospodarske reforme, ki je vnesla precej zmede nasploh in povsod. No, tako sem slišal!

Bolj kot dejstvo, pa se mi vsiljuje misel, da so takšne ekskurzije potreba, če že ne nujnost, kajti vsak človek, posebno pa še mlad, mora znati ceniti vsakršno delo in ga pravilno vrednotiti. Zato smatram, da bi bilo prav koristno, če bi do takšnih ekskurzij še prišlo, kajti v Celju in okolici je še dovolj podjetij, ki so vredni vpogleda. Imam pa občutek, da nekdo spi spanje pravičnega — in če ga, smo krivi vsi!

Pravim vsi zato, ker vsi kot celota odgovarjamo, da do takšnega spanja ne pride.

Politični dogodki, ki vznemirjajo svet, so aktualni, ne samo pri nas, ampak povsod v svetu, saj gre za ohranitev svetovnega mira. Zato mislim, da bi mladinska organizacija lahko organizirala različna predavanja saj tem je

več kot dovolj. Slično kot torkova tribuna, ki jo organizira delavska univerza v Celju. Drži, da je vse to povezano s finančnimi stroški, vendar smatram, da je pametneje uporabiti jih tako, kakor organizirati razne izlete, ki so mimogrede povedano internege značaja in pride v poštev le nekaj agilnih mladincev. V opravičilo si naj napišem le to, da obvestilo o tem, ali hočem prispevati poldneven zaslužek za izgradnjo kluba v Celju sem dobil — obvestila o kakšnem izletu pa ni bilo in zaman bi ga tudi pričakoval. Torej resnično poznamo, dejstva tudi in sprejeti jih moramo takšna kot so, pa zato kličem: »Mladina prebudi se!«

Uloga Tone, OTK

KLINAR BOJAN — REPUBLIŠKI PRVAK

Med redakcijo smo izvedeli, da je Klinar Bojan na republiškem prvenstvu na Zelenici v veleslalomu v kategoriji starejših pionirjev zasedel prvo mesto. K izrednemu uspehu čestitamo.

POPRAVEK

V 12. številki našega glasila iz lanskega leta je bilo v članku »Krajevna skupnost« objavljeno, da posestnik Ocvirk Anton prekomerno uničuje krajevno cesto na Pečovju. Po izjavah lastnikov je cesta last Ocvirk Antona in Vizjak Franca, ker gre po njunih posestvih. Cesto vzdržujeta sama.

V januarju 1966

Novosprejeti člani kolektiva

GOLEŽ Cirila RUDOLF, doma v Krajnci pri Sentjurju, NK delavec, valjarna; ARH Antona ANA, doma v Sentjurju pri Celju, SS uslužbenka, pripravnica v mehanični delavnici, sprejeta pogodbeno za določen čas; SELIČ Franca MARTIN iz Trna pri Sentjurju, NK delavec, valjarna.

Odšli iz podjetja

VERDINEK Antona STANISLAV, skladišni delavec PK, v skladišču, odšel po lastni želji iz podjetja; KOZAR Martina MIHAEL, varilec potisne peči v obratu valjarni, star 56 let, je bil zaposlen v tem podjetju preko 20 let, sedaj pa je invalidsko upokojen; TRDINŠEK Alojza VIKTOR, zakladalec ingotov v valjarni, je odšel iz podjetja po lastni želji; BERLOŽNIK Valterja VALTER, elektromehanik v elektroobratu, je umrl.

Poročili so se:

VIDIC MILAN iz livarne sive litine; SMOLE ANDREJ iz jeklarne; TRIVIĆ OBRAD iz valjarne; VREČKO ANTON iz mehanične delavnice.

Cestitamo!

Naraščaj v družini so dobili:

GAJŠEK JOŽE iz elektroobrata; GRACNER ANTON iz valjarne; PUNGRŠEK Karl iz obdelovalnice valjev; FILEJ FRANC iz valjarne; PUNGRŠEK KARL iz elektroplavža ter ZUPANC OTMAR iz livarne sive litine.

Cestitamo!

IZOSTANKI

v mesecu decembru 1965

Zaradi bolezni je bilo izgubljenih 2575 delovnih dni, zaradi rednega letnega dopusta 4.081, zaradi izredno plačanega dopusta 120, zaradi opravičenih izostankov 52, zaradi neopravičenih izostankov 35 ter zaradi ostalih izostankov 513 delovnih dni, torej skupaj 7386 delovnih dni.

KRŠITVE DELOVNE DOLŽNOSTI

V mesecu januarju 1966 je bilo s pravomočno odločbo izrečenih osem ukrepov zaradi kršitve delovne dolžnosti.

Delovno dolžnost so prekršili naslednji člani naše delovne skupnosti:

NAPRET Marjan, iz razvojnega oddelka, je namenoma podal napačno analizo — javen opomin.

SPOLENAK Jože, iz razvojnega oddelka, je namenoma podal napačno analizo — javen opomin.

ŠTEFANIČ Edi, iz livarne sive litine, je neopravičeno izostal z dela — javen opomin.

BOBEK Jože, iz livarne sive litine, si je neopravičeno pridobil materialne koristi — javen opomin.

ROMIH Ivan, iz livarne sive litine, je večkrat neopravičeno izostal z dela — zadnji javen opomin.

POTOČNIK Ivan, iz elektroplavža, je bil premalo pazljiv pri delu — zadnji javen opomin.

ARBAJTER Ludvik, iz jeklarne, je prišel vinjen na delo — zadnji javen opomin.

GRACNER Ivan, iz jeklarne, je neopravičeno izostal z dela — zadnji javen opomin.

NEZGODE

LIVARNA VALJEV

Lešnik Edi je odpiral preborno odprtino plamenične peči. Nenadoma je železo priteklo z vso silo skozi odprtino in brizgnilo naokrog ter ga opeklo po levi roki in vratu.

LIVARNA SIVE LITINE

Šket Alojz je obešal ulitek na kavelj žerjava. Medtem je žerjavovodja samovoljno začel dvigati, zaradi tega je imenovanemu stisnilo kazalec na levi roki.

Fenko Jože je postavljaj z žerjavom prekucnik na progo. Pri tem ga je stisnilo za četrti prst na levi roki.

Gračner Peter. Pri mešalcu peška je dvignjeni pokrov nenadoma padel nazaj in mu poškodoval levo roko na hrbtini strani.

MEHANIČNA DELAVNICA

Pantner Stane. Pri rezkanju kontaktne čeljusti je nehote prijel za vpenjalni vijak; ročica rezkalnega noža ga je udarila po četrtem prstu leve roke in mu ga poškodovala.

Koritnik Mihael. Med popravljanjem pločevinaste strehe na livarni valjev se je dotaknil glavnih drsnih vodov za žerjav, ki so bili pod napetostjo. Zaradi električnega sunka je za krajši čas izgubil zavest.

ENERGETSKI OBRAT

Selinšek Janez. Med brušenjem jeklenih segmentov mu je priletel drobec v desno oko.

PROMET

Jager Jože. Med premikom normalnotirne lokomotive v Šamcu so nenadoma udarili v lokomotivo 4 vagoni naloženi z grodljem, ki so ušli z elektroplavža. Pri trčenju je sunek vrgel imenovane ga ob steno kabine, kjer si je poškodoval rebra na hrbtini strani.

Mlakar Bogomir je pri trčenju vagonov v lokomotivo udaril z glavo ob trd rob v kabini in se poškodoval na zatilju.

EKSPEDIT

Kores Janez. Pri razkladanju grodlja mu je na ledenih tleh

spodrsnilo, da je padel na skladovalnico grodlja in se udaril na levo podrebo.

Na poti na delo in z dela so se poškodovali:

Dolšek Anton iz jeklarne je padel in se udaril na nart leve noge.

Tanšek Emil iz livarne valjev si je pri padcu poškodoval hrbtenico.

Drobne Franc iz livarne sive litine je pri vožnji s kolesom padel in se udaril na desni kolko.

Volf Vinko z ekspedita je na ledeni poti padel in si poškodoval desno roko.

Cene Ivan z elektroplavža je na poti z dela padel na ledu in se udaril na desno stran reber.

Članom kolektiva in vsem, ki so ga poznali, sporočamo, da je umrl v visoki starosti upokojenec Železarne Štore

Varmočnik Mihael

Pokojujnik je skoraj vsa svoja delovna leta prebil v Železarni Štore.

Ohranili mu bomo trajen in lep spomin.

Kolektiv
Železarne Štore

ZAHVALA

Ob smrti našega dobrega očeta

VERMOČNIK MIHAELA se prisrčno in iskreno zahvaljujemo tov. dr. Šubiću za njegovo požrtvovalno prizadevnost in izredno skrb med časom očetove bolezni.

Prav tako se iskreno zahvaljujemo kolektivu Železarne Štore, obratu livarne, vsem znancem, sorodnikom in prijateljem za darovane vence in izraze sožalja. Prav tako hvala vsem, ki so ga v tako velikem številu spremlili na njegovi poslednji poti. Posebna zahvala društvu upokojencev, obema govornikoma na odprtem grobu, pevcem DPD Svobode, dobri sosedom in vsem, ki so nam kakorkoli pomagali in lajšali gorje ob težki uri.

Žalujejoči hčerki
z družinama

ZAHVALA

Preko našega glasila »Štorski železar« se želim zahvaliti za izkazano pozornost in vsa darila, ki sem jih prejel ob vstopu v službeni pokoj vsem članom delovne enote in obratovodstvu energetskega obrata. Obenem pa jim želim veliko delovnih uspehov v letu 1966.

Jože Vidmajer

FILMI V ŠTORAH

5. — 6. 3. 1965

»ČUDODELKA«

ameriški film

12. — 13. 3. 1966

»TRIGLAVSKE STRMINE«

slovenski barvni film

19. — 20. 3. 1966

»ZMAGOVALCI«

angleški CS film

26. — 27. 3. 1966

»ČLOVEK GRE ZA SONCEM«

sovjetski barvni film

Smrt je nepričakovano iztrgala iz naših vrst pridnega, skromnega in vestnega delavca, elektrikarja iz elektroobrata

Berložnik Valterja

Na njegovi zadnji poti smo ga spremili 30. januarja 1966. Ohranili ga bomo v lepem in trajnem spominu.

Kolektiv
Železarne Štore

ZAHVALA

Ob nenadni, prerani izgubi nepozabnega ljubega sina, brata Valterja BERLOŽNIKA se iskreno zahvaljujemo kolektivu za spremstvo na njegovi zadnji poti in za lepe vence, ki so posuli njegov zadnji domek.

Posebno hvala obratovodji tov. Srečku Krajncu za prelepe besede slovesa, pevskega društvu za ganljive žalostinke, kolektivu elektro delavnice in energetskega oddelka za darovane vence.

Vsem še enkrat srčna hvala.

V globoki žalosti:

Valterjeva mama,
brat Slavko
in sestra Marinka